

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠVP - "Poznáváme svět kolem nás"

platný od 1.9.2020

1	Identifikační údaje.....	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	3
2	Charakteristika školy	4
2.1	Základní údaje	4
2.2	Dlouhodobý plán školy.....	6
3	Podmínky vzdělávání.....	12
3.1	Věcné (materiální) podmínky.....	12
3.2	Životospráva.....	12
3.3	Psychosociální podmínky	13
3.4	Organizace chodu.....	14
3.5	Řízení mateřské školy.....	16
3.6	Personální zajištění	16
3.7	Spolupráce s dalšími institucemi.....	17
3.8	Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery	18
3.9	Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	19
3.10	Zabezpečení výuky dětí mimořádně nadaných.....	20
4	Organizace vzdělávání.....	22
5	Charakteristika vzdělávacího programu	24
6	Vzdělávací obsah.....	27
6.1	Principy a metody vzdělávání	27
6.2	Třídní vzdělávací program.....	28
6.3	Uspořádání témat ŠVP	28
6.4	Výchovné a vzdělávací strategie	30
6.5	Integrované bloky	31
6.5.1	Podzimní vítání.....	31
6.5.2	Sváteční cinkání.....	39
6.5.3	Zimní dovádění.....	46
6.5.4	Jarní probouzení.....	53
6.5.5	Letní objevování.....	62
7	Systém evaluace.....	69
7.1	Oblasti autoevaluace	69
7.2	Cíle a kritéria autoevaluace.....	69
7.3	Nástroje autoevaluace	70
7.4	Časové rozvržení autoevaluačních činností a odpovědnosti pedagogů	70

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Poznáváme svět kolem nás

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM: Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: "Jedna, dvě, tři, čtyři, pět, objevíme celý svět."

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Olomouc, Wolkerova 34, příspěvková organizace

ADRESA ŠKOLY: Wolkerova 345/34, Nová Ulice, Olomouc, 77900

JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Mgr. Hana Schmidtová

KONTAKT: 585 427 042

e-mail: mwolkerova@seznam.cz; mwolkerova@mwolkerova.olomouc.eu

web: www.mwolkerova-mozartova.cz

IČ: 75029588

RED-IZO: 672000521

KOORDINÁTOŘI TVORBY ŠVP: Mgr. Hana Schmidtová

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Statutární město Olomouc

ADRESA ZŘIZOVATELE: Horní náměstí 583, Olomouc 77900

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 1. 9. 2020

VERZE ŠVP: 3

ČÍSLO JEDNACÍ: MSW/OL/255/2020/HS

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 30. 8. 2020

.....
DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 27. 8. 2020

.....
ředitel školy

Mgr. Hana Schmidtová

.....
Razítko školy

2 Charakteristika školy

2.1 Základní údaje

Umístění školy v obci: v blízkosti centra města, v klidové zóně, v obytné zástavbě

Druh provozu školy: celodenní

Velikost školy: 51 a více (velká škola)

Počet školních budov: MŠ Wolkerova 34 - 2 provázané budovy s 1 samostatnou budovou
prádelny v nacházející se v areálu mateřské školy

MŠ Mozartova 22 - 1 samostatná budova

Venkovní areál školy:

MŠ Wolkerova 34 se nachází v oploceném komplexu budov, má své sportovní hřiště a zahradu
MŠ Mozartova 22 se nachází v oploceném areálu, má vlastní velkou zahradu a sportovní hřiště.
Na celé ploše areálu proběhla rekonstrukce. Zde děti mohou využívat nové sportovní hřiště
a herní prvky, které zkvalitňují výchovu a vzdělávání dětí v době jejich pobytu v MŠ.

Mateřská škola Olomouc, Wolkerova 34, příspěvková organizace, je právním subjektem
vytvořeným spojením dvou mateřských škol: MŠ Wolkerova 34 a MŠ Mozartova 22. Zřizovatelem
mateřské školy je Statutární město Olomouc. Obě mateřské školy jsou situované nedaleko centra
města, v blízkosti městských parků, v klidné části města. Obě jednotlivé mateřské školy se nacházejí
v dostupné vzdálenosti a jejich školní vzdělávací program je pro obě mateřské školy společný.

Mateřská škola Wolkerova 34, Olomouc, s místem poskytovaného vzdělávání Wolkerova 34
je čtyřtřídní mateřská škola nacházející se v blízkosti centra města s možností využití blízké MHD.
Klidná lokalita mateřské školy s dostupností centra města a současně umístění mateřské školy
nedaleko parků umožňuje nabídku různorodého vyžití v mnoha oblastech výchovy a vzdělávání
– pohybové aktivity, relaxace, poznávání, návštěvy kulturních akcí atd.

Mateřská škola Wolkerova 34 je umístěna dvou samostatných dvoupodlažních budov vzájemně
propojených spojovací chodbou. V každé budově jsou umístěny 2 třídy propojené schodištěm.
V každé třídě probíhá výchova a vzdělávání s kapacitou do 25 dětí. V 1. třídě probíhá výchova
a vzdělávání dětí věkově smíšených. Ve 2. třídě probíhá výchova a vzdělávání dětí od 4 do 6/7/let
věku. Ve 3. třídě probíhá výchova a vzdělávání dětí věkově mladších. Jsou zde zařazeny i děti, které
v průběhu školního roku dovrší 3 let věku. Ve 4. třídě se vzdělávají věkově starší děti, výchova
a vzdělávání je zaměřena na jejich přípravu a plynulý přechod do základního vzdělávání.

Každá jednotlivá třída mateřské školy disponuje rozlehlou hernou, která slouží jak k herním
aktivitám, pohybu, vzdělávacím činnostem, tak i k relaxaci dětí. Dále vybavenou třídou dětským
nábytkem a vybavením určeným jak ke hrám a výchovně vzdělávacím aktivitám, tak i ke stolování.
Přílehlou součástí každé třídy je výdejna stravy, sociální zařízení, umývárna a šatna dětí.

Exteriér i interiér budovy prošel v minulých letech celkovou rekonstrukcí. Součástí objektu mateřské školy je i rozlehlá zahrada s dětským hřištěm, herními prvky a mlhovišti. Zahrada je celoročně využívána.

Mateřská škola je celodenní s provozem od 6:30 – 16:30hodin.

Stravování dětí je zajišťováno ze ŠJ při ZŠ Holečkova, Olomouc. Mateřská škola má školní jídelnu – výdejnu, která zajišťuje stravování dětí a také stravování zaměstnanců mateřské školy.

Mateřská škola má svou doplňkovou činnost - prádelnu, která zajišťuje praní a údržbu prádla pro mateřskou školu a zajišťuje praní prádla a jejich údržbu několika dalším školám. Budova prádelny se nachází v samostatné budově v areálu mateřské školy.

Mateřská škola Wolkerova 34, Olomouc, s místem poskytovaného vzdělávání Mozartova 22 je trojtřídní, nachází se ve vilové čtvrti, v obytné klidové zóně města, v blízkosti městských parků a s dostupnou vzdáleností do centra města.

Budova mateřské školy Mozartova 22 je vilového typu a její původní stavba byla určena pro jiné účely, než pro předškolní zařízení. Z toho důvodu interiér i exteriér v minulých letech prošel několika rekonstrukcemi. Vstup do mateřské školy je ve zvýšené přízemí, ve spodní části budovy jsou sklepní prostory. Ve zvýšeném přízemí se nachází třída pro nejmladší děti s hernou, třídou, šatnou, sociálním zařízením pro děti i dospělé. V tomto podlaží je i výdejna stravy, sborovna učitelů a kancelář zástupkyně ředitelky mateřské školy. V 1. patře se nacházejí 2 třídy. V jedné třídě probíhá výchova a vzdělávání dětí věkově straších a do druhé třídy docházejí děti věkově nejstarší, před nástupem do základního vzdělávání. Každá třída disponuje hernou a třídou. Pro obě třídy je společná šatna a sociální zařízení pro děti. Vzhledem k charakteru budovy se děti stravují po třídách ve školní jídelně v 1. podlaží. Po usnadnění organizace stravování dětí požaduje mateřská škola po zřizovateli již několik let vybudování výdejny stravy v 1. patře budovy. Je zpracována projektová dokumentace pro stavbu tohoto výtahu a jeho stavba bude realizována na základě poskytnutých finančních prostředků.

V každé třídě MŠ Mozartova probíhá výchova a vzdělávání s kapacitou do 20 dětí. Jedna třída je zaměřením jako předškolní, pro děti obvykle v posledním ročníku předškolního vzdělávání, z důvodu plynulého přechodu do základní školy, se kterou obě mateřské školy spolupracují. Třídy a herny jsou vybaveny dětským nábytkem, úložnými prostory určenými k činnostem s dětmi, hračkami a pomůckami ke hrám dětí a výchovně vzdělávacím činnostem probíhajících v mateřské škole.

Součástí mateřské školy je nově rekonstruovaná školní zahrada s velkým sportovním hřištěm, s mnoha různými herními prvky a třemi pískovišti. Je zde nový altán pro aktivity a odpočinek dětí a součástí zrekonstruované zahrady je mlhoviště s pergolou, kde se děti osvěžují během horkých dní. Součástí zahrady je opravený domeček pro ukládání her a hraček pro děti k pobytu venku.

Mateřská škola je celodenní s provozem od 6:15 – 16:15hodin.

Stravování dětí je zajišťováno ze ŠJ při ZŠ Holečkova, Olomouc. Mateřská škola má školní jídelnu – výdejnu, která zajišťuje stravování dětí a také stravování zaměstnanců mateřské školy.

Obě mateřské školy ve své výchovně vzdělávací činnosti trvale spolupracují s okolními subjekty a organizacemi (UPOL, Základní škola Mozartova ulice, klinickým logopedem, PPP a SPC, městskou knihovnou, Moravským divadlem, městskou policií, lyžařskou školou, Sluňákovem a dalšími základními a mateřskými školami apod.).

Základním posláním mateřské školy je zajišťování předškolní výchovy a vzdělávání pro děti předškolního věku.

2.2 Dlouhodobý plán školy

Obsah:

I. Dlouhodobý záměr školy v oblasti výchovně vzdělávací

II. Dlouhodobý záměr školy v oblasti materiálně-technické

III. Dlouhodobý záměr školy v oblasti personální

IV. Dlouhodobý záměr školy v oblasti organizační

ad I. Dlouhodobý záměr školy v oblasti výchovně vzdělávací:

Dlouhodobým záměrem Mateřské školy Olomouc, Wolkerova 34, příspěvkové organizace, je výchova a vzdělávání dětí předškolního věku na základě kurikulárního dokumentu Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Rámcovými cíli a záměrem předškolního vzdělávání v mateřské škole je vzdělávání pro všechny děti společně a vytvářet optimální podmínky pro naplňování cílů výchovy a vzdělávání k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatním s dosažením všech potřebných kompetencí daných pro předškolní období dítěte. Vytváření podmínek pro výchovu a vzdělávání pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, a to přizpůsobováním podmínek pro vzdělávání tak, aby maximálně vyhovovalo individuálním vzdělávacím potřebám každého dítěte.

Zaměření a profilace naší mateřské školy je oblast **environmentální**, tedy zaměření na výchovu a vzdělávání:

o životním prostředí , která zahrnuje základní znalosti o životním prostředí, porozumění životnímu prostředí a jeho komplexním vztahům;

v životním prostředí , která užívá přírodu jako zdroj poznání, který umožňuje dětem získávat přímé zkušenosti z přírody a uvědomovat si její estetické hodnoty;

pro životní prostředí , zdůrazňující etické zaměření, zahrnující hodnoty, postoje a pozitivní činnosti ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí jako celku.

Předškolní období je obdobím získávání vědomostí, dovedností a schopností, vytváření návyků, postojů, osvojování hodnot lidské společnosti, a proto je zaměření výchovy a vzdělávání v působení na děti v těchto oblastech. Získávání těchto kompetencí je vkladem pro další život ve vztahu člověka, prostředí a jejich vzájemné pozitivní interakce. Naším dlouhodobým záměrem je tedy vedení dětí k vytváření těchto kompetencí s pomocí podpory rodiny a jejího zapojení do těchto aktivit mateřské školy. Podporování péče o životní prostředí, chápání významu této péče a vzájemných vztahů v prostředí je tedy naším záměrem. V souvislosti s tímto zaměřením je podporování zdravého životního stylu, který rovněž s prostředím souvisí – rovnováha jedince a prostředí, jejich vzájemná interakce. To vše s cílem psychické i fyzické pohody dítěte v jeho prostředí.

V rámci výchovy a vzdělávání spolupracuje mateřská škola s Centrem ekologických aktivit – Sluňákov. Je zapojena do sběru papíru "Volá tapír – třídte papír", jehož výsledek investuje do výsadby stromů a rostlin v areálech MŠ.

Mateřská škola ve své výchovně vzdělávací činnosti začala od minulého školního roku uplatňovat prvky metody „Začít spolu“, jako rozšíření vzdělávacích metod pro výchovu a vzdělávání dětí.

Mateřská škola byla v minulých letech zapojena do několika dlouhodobých projektů orientovaných na předškolní vzdělávání a z jejichž výstupů doplňuje a obohacuje vzdělávací nabídku pro děti. Spolupráce probíhala na projektech Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci - "Podpora pregramotnosti v předškolním vzdělávání" a "Společenství praxe jako nástroj rozvoje klíčových kompetencí". Mateřská škola je třetím rokem zapojena i do projektu České obce Sokolské "Svět nekončí za vrátky - cvičíme se zvířátky". Záměrem projektu je prezentovat pohyb jako každodenní přirozenou potřebu dětí. Projekt si klade za cíl vzbudit v dětech zájem o aktivní sportování, vede je k týmové spolupráci a přináší radost z plnění úkolů jak individuálních, tak skupinových. Projektové činnosti obohacují denní aktivity dětí a jsou vhodnou součástí zaměření mateřské školy. V současné době spolupracuje MŠ s UPOL na tvorbě online aplikace nástroje pedagogické diagnostiky a intervence v práci učitele mateřské školy s akcentem na školní připravenost. Tato aplikace bude následně využívána učiteli mateřských škol k realizaci pedagogické diagnostiky dětí.

Dlouhodobým záměrem mateřské školy je zajišťovat kvalitní úroveň výchovy a vzdělávání dítěte s cílem, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou

osobností, schopnou zvládat takové nároky života, které jsou na něj běžně kladeny a zároveň i ty, které ho v budoucnu očekávají.

ad. II. Dlouhodobý záměr školy v oblasti materiálně-technické:

Mateřská škola Wolkerova 34 je situována v oploceném objektu v klidné lokalitě v blízkosti centra města. Budova i vnitřní prostory prošly v minulých letech celkovou rekonstrukcí. V současné době je aktuální řešení opravy havarijního stavu asfaltového povrchu chodníků a cest v areálu mateřské školy. Tyto plochy jsou poměrně rozlehlé a je potřebné je opravit a zrekonstruovat. V současné době je zpracována projektová dokumentace, ve které je plánováno i vybudování několika parkovacích míst v areálu MŠ a to z důvodu složité možnosti parkování. Na přilehlých pozemcích kolem MŠ, které jsou v osobním vlastnictví majitelů, není možné zaparkovat. O této situaci bylo jednáno se zřizovatelem. Tato rekonstrukce je plánována postupně, po jednotlivých etapách, a to vzhledem k velké finanční náročnosti. O tomto požadavku je zřizovatel již několik let, rámci požadavků v návrzích rozpočtů, informován.

Začala oprava oplocení mateřské školy, které je v havarijním stavu. Dokončení je plánováno v následujícím roce. V minulém roce byly pořízeny herní prvky a mlhoviště pro venkovní aktivity dětí. Záměrem je doplnit toto materiální vybavení i k části u sportovního hřiště. Realizace bude zaměřena na témata ŠVP a to na oblast environmentální. Jsou plánovány herní prvky i názorné didaktické pomůcky se zaměřením na poznávání a ochranu životního prostředí. Na zahradě mateřské školy byly vyměněny nevyhovující plachty na zakrytí pískovišť včetně zastínění proti slunci. Postupně byly vyměněny a zbudovány nové pískoviště a současně je pravidelně vyměňován i písek ve všech dalších pískovištích. Na základě aktuálních změn v předškolním vzdělávání reflektujeme na aktuální metody ve výchově a vzdělávání pořizováním a doplňováním pomůcek, didaktického materiálu, odborné literatury, knih pro rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti u dětí, tělovýchovného náčiní, hraček apod. Mateřská škola v rámci environmentální výchovy doplnila interiér malbami s esteticko - didaktickým zaměřením. Tyto malby jsou využívány jako reálná názorná didaktická pomůcka a současně působí estetickým dojmem.

V plánu je i úprava nábytku a vybavení k realizaci ŠVP v metodě Začít spolu. Mateřská škola Wolkerova 34 v minulém roce upravila materiálně technické podmínky třídy pro děti mladší 3 let. Byly upraveny umývadla, pořízeny podstavce k WC, byl upraven sprchový kout a dokoupeny hračky a pomůcky pro mladší děti. V tomto záměru budeme dále pokračovat a to na základě potřeb v průběhu dalších let.

V minulých letech proběhla bezpečnostní analýza vzrostlých stromů v areálu mateřské školy a byl realizován potřebný prořez stromů a také kácení některých poškozených dřevin. Na základě povolení SMO – Odboru životního prostředí, bylo dokončení této asanace na jaře roku 2018, v období vegetačního klidu. Byla vysazena náhradní výsadba stromů (kaštan, ořech, líska, borovice, apod.) Plánovaná je také postupná obnova stromů a keřů v areálu mateřské školy a výsadba nových rostlin.

Mateřská škola Mozartova 22 se nachází budově vilového typu. Vzhledem ke specifickým budovy, která původně nebyla určena pro mateřskou školu, zde již proběhly částečné rekonstrukce budovy i exteriéru. Byla opravena výdejna stravy, sociální zařízení v přízemí, kancelář a sborovna, byly vyměněny radiátory, částečně parapety u oken, dlažba na podlažích a na vstupním schodišti, oprava oken, výměny PVC a koberců v některých třídách. Proběhla výměna dřevěných obkladů a nábytku v jídelně mateřské školy.

Původní architektonické řešení budovy nebylo plánováno na budovu mateřské školy, z toho důvodu již mnoho let chybí v interiéru výťah pro dovoz stravy do 1. patra a malá výdejna stravy v 1. patře. Tento požadavek byl již opakovaně řešen se zřizovatelem mateřské školy. Mateřská škola uvádí ve svých investičních požadavcích finanční prostředky stavbu výťahu pro dovoz stravy a výdejny stravy do 1. patra pro dvě třídy mateřské školy. Velmi by to usnadnilo organizaci výdeje stravy dětem a tím i lepší organizaci dne v MŠ. Z toho důvodu bude zaměření v materiální oblasti na tento problém. Pro mateřskou školu by bylo žádoucí a nutné najít řešení. V minulém školním roce byla zpracovaná architektonická studie a nyní je dokončovaná projektová dokumentace. V dalších letech by měla výstavba výťahu proběhnout, ale vše je v závislosti na přidělených finančních prostředcích. Rovněž je nutná asanace zdiva po obvodu budovy mateřské školy a zakrytí vstupního venkovního schodiště do budovy mateřské školy.

Pozemek mateřská školy byla před lety rozšířen o pozemek ve vnitrobloku náležející SMO. Tento pozemek byl, včetně původní části zahrady, v minulých letech kompletně zrekonstruován. Realizace projektu zajistila mateřská škola ve spolupráci se zřizovatelem – STATUTÁRNÍM MĚSTEM OLOMOUC, odborem školství. Po dokončení získala mateřská škola kvalitní vybavení dětským sportovním hřištěm, dopravními cestami, mlhovištěm, novými herními prvky, modelací terénu kopcem na sáňkování, pergolou a také altánem pro výchovně vzdělávací i herní aktivity dětí. Rovněž proběhla oprava zděného domečku na zahradě mateřské školy pro uskladnění hraček a pomůcek pro venkovní činnosti dětí mateřské školy.

Soustavně je doplňován didaktický materiál, odborná literatura i knihy pro děti, hračky. V tomto bude nadále pokračováno. Doplněno bude průběžně náčiní a nářadí pro tělovýchovné činnosti.

ad. III. Dlouhodobý záměr školy v oblasti personální:

Úkolem mateřské školy je zajištění kvalitní výchovy a vzdělávání pro děti v předškolním období. Podstatné je získávání kvalitních a aprobovaných učitelů a pedagogických pracovníků z oblasti předškolní výchovy. Důraz je kladen na jejich vzdělání, profesionalitu a pedagogické dovednosti, v projektování a řízení výchovně vzdělávacího procesu, schopnost týmové práce a vzájemné spolupráce s ostatními pracovníky mateřské školy a také podporování kolegiálních vztahů. Pěstování pozitivních vztahů se zákonnými zástupci dětí a udržování vzájemné kvalitní komunikace. Podpora dalšího vzdělávání pracovníků mateřské školy v různých oblastech (DVVP) z důvodu zvyšování odbornosti a kvalifikace. Zaměření DVPP učitelů a pedagogických pracovníků bude

směřováno na oblast speciální pedagogiky k práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami i dětí mimořádně nadaných; na změny zákonů a právních předpisů týkající se předškolního vzdělávání; vzdělávání cizojazyčných dětí, na moderní a současné výchovně vzdělávací trendy a na další témata vzdělávání, které budou potřebné v rámci vzdělávací strategie MŠ. Další vzdělávání probíhá na základě kurzů a rozšiřujícího studia ve studijních programech a také samostudiem odborné literatury učiteli a pedagogickými pracovníky.

Mateřská škola, v oblasti provozní, získala prostředky na mzdové náklady pro provozního pracovníka, který zajišťuje drobné opravy a údržbu v objektech obou mateřských škol. Požadavek na tyto mzdové náklady budeme plánovat i pro následující roky. Na částečný úvazek je zaměstnaná administrativní pracovníci mateřské školy. a to z důvodu neustále se rozrůstající administrativní zátěže mateřských škol.

Mateřské škola v minulých letech využila možnosti na personální podporu mateřské školy v rámci projektu "Šablony do MŠ I. a II.". Od letošního školního roku bude pokračovat v projektu Šablony III. Využití finančních prostředků je pro pozici školního asistenta pro MŠ a také využití zdrojů projektu na DVPP pro pedagogy MŠ, sdílení zkušeností mezi školami, projektové dny atd.

Od září 2016 působí v MŠ Wolkerova 34 asistenti pedagoga pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami, u kterých bylo poradenským zařízením vydáno podpůrné opatření s personální podporou. Asistenti pedagoga jsou přijímáni na základě vydaných podpůrných opatření poradenskými zařízeními. Záměrem je kvalitní působení na výchovu a vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními, individuální působení na děti a také zvyšování odbornosti pedagogických pracovníků v oblasti své pedagogické práce s dětmi.

ad. IV. Dlouhodobý záměr školy v oblasti organizační:

Mateřská škola je řízena svými vnitřními normami a směrnicemi vypracovanými na základě platných zákonných norem. Jejich obsah je pravidelně aktualizován, doplňován a obměňován na základě potřeb vzhledem k provozu, organizaci a řízení mateřské školy. Změny probíhají rovněž na základě změn zákonů a platných právních předpisů. Tyto dokumenty upravují vzájemné vztahy mezi zaměstnanci mateřské školy i zákonnými zástupci dětí a všichni jsou s nimi pravidelně seznamováni.

Mateřská škola v rámci nařízení EU v oblasti GDPR vydala několik nových směrnic zabezpečující nakládání s osobními údaji a jejich uchovávání v mateřské škole. Tyto směrnice zavádí do praxe a o jejich vydání a zanesení do praxe seznamuje pracovníky MŠ i zákonné zástupce dětí.

Mateřská škola v minulých letech využila dotační programy na překrývání učitelů v přímé práci ve všech třídách MŠ. Reforma financování školství, která vstoupila v platnost od 1.1.2020 pomohla rozšířit úvazky pedagogů hlavně v místě poskytovaného vzdělávání v MŠ Mozartova. Možnost rozšíření počtu hodin přímé práce u učitelů pomáhá zkvalitnit výchovně vzdělávací práci pro děti MŠ.

V současné době reflektuje mateřská škola na zvýšené epidemiologické riziko a sleduje a aplikuje postupy nadřízených orgánů v souvislosti s touto situací.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné (materiální) podmínky

Dostatečně velké prostory.

Nábytek i ostatní vybavení je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům.

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku.

Hračky a pomůcky jsou umístěny tak, aby si je děti mohly samostatně brát.

Děti se svými výtvary podílejí na výzdobě interiéru budovy.

Zahrada svým vybavením umožňuje rozmanité pohybové a další aktivity.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Hračky a pomůcky jsou dle požadavků a potřeb pravidelně doplňovány a obměňovány tak, aby odpovídaly věkovým a individuálním potřebám dětí, hygienickým požadavkům, vyhovovaly i estetickým požadavkům dětí a přispívaly k efektivitě výchovně vzdělávacího procesu. Všechny třídy jsou vybaveny klavírem, rytmickými hudebními nástroji a pomůckami k pracovním a výtvarně estetickým činnostem. Pro pohybové vyžití dětí je postupně doplňováno sportovní náradí a náčiní tak, aby odpovídalo počtu dětí a vhodné organizaci pohybových aktivit v prostorách mateřské školy i ve venkovních prostorách MŠ. Mateřská škola Wolkerova má rozlehlé venkovní prostory jsou celoročně využívány a jsou situovány přímo u jednotlivých budov MŠ. Každá třída má svou vlastní část zahrady se svým pískovištěm a vybavením pro venkovní aktivity dětí. Mateřská škola Mozartova má v současné době nově rekonstruovanou zahradu s komfortním vybavením pro venkovní vyžití dětí.

3.2 Životospráva

Dětem je nabízena plnohodnotná a vyvážená strava.

Děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin.

Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány doporučené intervaly.

Je zajištěn denní rytmus a řád.

Pobyt venku respektuje doporučenou délku.

Je respektována individuální potřeba aktivity a spánku.

Režim dne je stanovený tak, aby byla možná jeho flexibilita a pružnost. Závazná je v mateřské škole doba vydávání stravy dětem. Strava je dovážena ze školní jídelny při ZŠ Holečkova, Olomouc. O skladbě jídelníčku jsou rodiče pravidelně informováni na nástěnkách v jednotlivých šatnách, také na našich webových stránkách, na stránkách ŠJ a rodiče mají možnost skladbu stravy připomínkovat. Podle možností a ve spolupráci s rodiči respektujeme dietní stravovací návyky dětí

ŠJ zabezpečuje dietní režim na základě vydaného lékařského potvrzení. V MŠ jsou pak upraveny podmínky pro výdej této dietní stravy. Mateřská škola se snaží respektovat stravovací návyky vycházející z rodinného prostředí, pokud jí to její možnosti dovolí. Naším záměrem je vedení dětí ke zdravému stravování. Celodenní pitný režim je zavedený ve všech třídách, děti mají celodenní přístup k tekutinám s možností výběru (neperlivá voda, čaj nebo ovocné šťávy). Děti jsou vedeny k samostatnosti při sebeobsluze s možnou dopomocí.

V mateřské škole probíhá pravidelně hygienický audit HACCP, na jež výsledcích pak MŠ reflektuje v úpravách a organizaci. Zaměstnanci jsou proškolení v oblasti HACCP.

Otužování dětí je prováděno převážně vzduchem, pravidelným pohybem na školní zahradě vhodným oblečením, dostatečným větráním všech prostor třídy. V letních měsících jsou využívány venkovní mlhoviště na ochlazení a osvěžení dětí. Děti jsou vedeny k aktivnímu prožívání doby v mateřské škole, k pohybovým aktivitám a k radosti k pohybu. Jsou zařazovány pravidelně zdravotní cvičení a pohybové aktivity. Dle zájmu je pro děti zajišťováno zimní lyžování. Je respektována doba odpočinku a relaxace dle potřeb dětí a v pravidelném režimu, u předškolní děti a děti s malou potřebou spánku je odpočinek a relaxace zkracována a nahrazována odpočinkovými, relaxačními a klidovými činnostmi.

Režim dne u dětí mladších 3 let, které zpravidla navštěvují 3.třída - kořata, je pružný a flexibilní vzhledem k věku a potřebám dětí.

Prádlo, které děti denně používají je měněno v pravidelných intervalech – ručníky 1x týdně, nebo podle potřeby, lůžkoviny 1x za 3 týdny, nebo podle potřeby. Výměna pyžamek pro děti je zajišťována zákonnými zástupci – výměna 1x za 14 dnů nebo podle potřeby.

MŠ reflektuje na současnou epidemiologickou situaci a aplikuje metodické pokyny a nařízení do praxe v mateřské škole. Děti, rodiče a zaměstnanci jsou aktuálně seznamováni s těmito aktuálními nařízeními a je vyžadováno jejich dodržování. Na základě těchto skutečností byly doplněny řady a směrnice školy.

3.3 Psychosociální podmínky

Rovnocenné postavení všech dětí.

Volnost a osobní svoboda dětí je vyvážena potřebným řádem.

Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě dítěte a jeho potřebám.

Dětem je nabízena plnohodnotná a vyvážená strava

Možnost postupné adaptace nově příchozím dětem.

Respektování potřeb dětí.

Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem.

Pravidla soužití jsou nastavena.

Pedagogický styl je podporující a projevuje se vstřícnou a naslouchající komunikací.

Pedagogický styl počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte.

Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, nenásilně ovlivňuje prosociální vztahy (prevence šikany).

Kapacita mateřské školy Wolkerova je 100 dětí, které jsou vzdělávány ve čtyřech třídách. Kapacita mateřské školy Mozartova je 60 dětí. Mateřská škola reflektuje při rozdělování dětí do tříd na jejich věkové, ale i individuální specifika. V rámci možností reflektuje i na žádosti zákonných zástupců dětí. V každé třídě se vzdělává maximálně v MŠ Wolkerova 25 dětí a v MŠ Mozartova 20 dětí. Předškolní děti, v posledním ročníku předškolního vzdělávání, jsou ve výchově a vzdělávání zaměřeny na přípravu a pohodový nástup ke vzdělávání v základní škole. Třída dětí věkově nejmladších je zaměřena na adaptaci, výchovu a vzdělávání dětí. Adaptace pro nově nastupující děti je zajišťována ve spolupráci se zákonnými zástupci. Nově přichozí děti mají individuálně nastavenou adaptaci v čase /době pobytu v MŠ/. Všechny děti v mateřské škole mají svá práva, mají rovnocenné postavení, jsou respektovány jejich věkové a individuální zvláštnosti. Zaměstnanci tyto věkové a individuální zvláštnosti respektují a vzájemně vedou výchovu a vzdělávání pro posilování slabších stránek dětské osobnosti, podporují jednotný výchovný postup ve spolupráci s rodinou. Záměrem mateřské školy je, aby vzdělávací nabídka odpovídala věkovým a individuálním možnostem. Děti jsou vhodně motivovány k činnostem, je vytvářena pozitivní atmosféra a příznivé klima, je jim umožňována svobodná volba k činnostem a vytvářen dostatek prostoru pro spontánní hru.

Pro udržování pravidel soužití ve skupině jsou postupně vytvářena společná pravidla v každé třídě, která jsou diskutována, aktualizována a postupně doplňována. V pedagogickém stylu je upřednostňováno pozitivní, vyvážené a také objektivní hodnocení, sebehodnocení, podpora pochvalou a rozvoj otevřené komunikace. Jsou uplatňovány metody individualizace a diferenciací.

Podpora vzájemných dětským kamarádkých vztahů a usilování o to, aby bylo v mateřské škole dobře dětem, rodičům i zaměstnancům. Přestože je do určité míry respektována volnost a svoboda dětí, je zde i nezbytná míra dodržování a respektování stanovených pravidel vzájemného soužití. Mateřská škola ve svém zaměření podporuje vytváření a rozvíjení vztahu dítěte k životnímu prostředí jako celku. Naším záměrem je to, aby těmito osvojenými kompetencemi vytvářely pohodu i v sociálním prostředí a jejich pocity v tomto prostředí byly pozitivní.

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, reaguje na individuální možnosti dětí.

Řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity jsou zařazovány pravidelně.

Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru.

Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.

Je dbáno na osobní soukromí dětí.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky.

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je realizováno dle nutných organizačních potřeb.

Mateřská škola Olomouc, Wolkerova 34, příspěvková organizace

Kapacita : 100 dětí

Počet tříd : 4 třídy

Počet dětí ve třídě : 25 dětí

Zařazení dětí:

1. třída	včelky	věkově smíšené děti
2. třída	berušky	věkově smíšené děti /včetně skupiny předškolních dětí/
3. třída	koťátka	věkově mladší děti
4. třída	dráčata	věkově starší děti /předškolní/

Mateřská škola Mozartova 22, Olomouc

Kapacita : 60 dětí

Počet tříd : 3 třídy

Počet dětí ve třídě : 20 dětí

Zařazení dětí:

1. třída	červeňáčci červená třída	věkově smíšené děti
2. třída	zeleňáčci zelená třída	věkově smíšené děti
3. třída	modrásci modrá třída	věkově starší děti

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.

Je vytvořen funkční informační systém.

Při vedení zaměstnanců ředitelka zapojuje spolupracovníky do řízení.

Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců.

Pedagogický sbor pracuje jako tým.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční.

Ředitelka vychází z analýzy a využívá zpětné vazby.

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními pedagogy.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími organizacemi v místě.

Ředitelka mateřské školy řídí mateřskou školu. Ve spolupráci se zástupkyní ředitelky mateřské školy vede pedagogický a provozní tým mateřské školy. Zástupce ředitele je pověřena řízením místa poskytovaného vzdělávání MŠ Mozartova 22, kde vykonává i výchovnou práci. V době nepřítomnosti ředitelky ji zastupuje a zařizuje potřebné záležitosti pro chod celé mateřské školy. Dle potřeby dochází pravidelně do MŠ Wolkerova, kde vykonává administrativní a jiné stanovené činnosti a úkoly. Vedení mateřské školy plánuje, ve spolupráci s pedagogickými pracovníky, pedagogický proces a vypracovává, ve spolupráci s učiteli, školní vzdělávací program. Kontroluje a vyhodnocuje práci všech zaměstnanců mateřské školy, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Vykonává svou přímou výchovnou práci a práce týkající se administrativního chodu v MŠ, jehož zaměření je na mnoho oblastí – pedagogické, personální, ekonomické, projekční, materiálně technické, poradenské atd. Vedení školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, který je sestaven v plánu DVPP. Povinnosti, pravomoci i úkoly zaměstnanců mateřské školy jsou vymezeny v řádech, směrnicích mateřské školy a v náplních práce jednotlivých zaměstnanců mateřské školy.

3.6 Personální zajištění

Služby pedagogů zajišťují optimální pedagogickou péči.

Specializované služby jsou zajišťovány odborníky.

Pedagogové mají předepsanou odbornou kvalifikaci, popřípadě si ji doplňují.

Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených pravidel.

Pedagogové se průběžně sebevzdělávají.

Pedagogové se chovají profesionálně.

V mateřské škole pracují pedagogičtí pracovníci splňující odbornou kvalifikaci.

Mateřská škola Wolkerova 34

S dětmi pracuje 9 učitelů, 4 asistenti pedagoga a 1 školní asistent.

Provozní záležitosti zajišťují 4 provozní pracovnice a 1 pracovnice provozu prádelny – doplňkové činnosti mateřské školy zajišťující praní prádla pro naši mateřskou školu i některé další školy.

Mateřská škola Mozartova 22

S dětmi pracuje 7 učitelů a 1 školní asistent.

Provozní záležitosti zajišťují 2 provozní pracovnice.

Obě mateřské školy mají 1 provozního zaměstnance na drobné opravy a údržbu a 1 administrativní pracovníci.

Pedagogičtí pracovníci se průběžně sebevzdělávají (DVPP). Témata a programy pro další vzdělávání si vybírají dle svého zaměření a potřeby rozšíření své profese dle zaměření mateřské školy, z nabídky zpravidla akreditovaných forem dalšího vzdělávání. Přímá práce pedagogických pracovníků je stanovena tak, aby byla při všech činnostech mateřské školy zajištěna kvalitní a optimální pedagogická péče. V případě nemoci nebo jiné nepřítomnosti učitele nebo pedagogického pracovníka se zajišťuje organizace provozu suplováním, v případě nemoci nebo jiné nepřítomnosti více pedagogů se řeší organizace přímé práce učitelů využitím zástupové síly. Při menším počtu dětí se třídy v potřebných případech mohou spojit. Učitelé a pedagogičtí pracovníci jednájí, projevují se a pracují profesionálně, v souladu se společenskými pravidly. Dodržují pravidla vzájemného styku mezi zaměstnanci mateřské školy i ve spolupráci se zákonnými zástupci. Specializované služby pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zajišťovány odbornými specializovanými pracovišti (klinický logoped, dětský psycholog, PPP, SPC, apod.).

Provozní pracovníci procházejí odbornými semináři a školením potřebným k vykonávání jejich pracovnímu zařazení.

3.7 Spolupráce s dalšími institucemi

Zřizovatel - Statutární město Olomouc

Pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum, U sportovní haly 1a, Olomouc

Základní škola Mozartova 22, Olomouc

Městská knihovna, Náměstí republiky 1, Olomouc

MŠ Kpt. Nálepky, Olomouc

MŠ Helsinská, Olomouc

MŠ Žižkovo náměstí, Olomouc

Sluňákov

Univerzita Palackého v Olomouci

Divadlo hudby

3.8 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Ve vztazích mezi učitelkami a pedagogickými pracovníky MŠ a zákonnými zástupci dětí panuje oboustranná důvěra a otevřenost.

Učitelky a pedagogičtí pracovníci MŠ sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin. Zákonní zástupci dětí mají možnost podílet se na dění v mateřské škole.

Učitelky a pedagogičtí pracovníci MŠ pravidelně informují rodiče o individuálních pokrocích dítěte. Mateřská škola nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity. Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci dětí na kvalitní úrovni. Denně mohou zákonní zástupci projednávat aktuální dotazy, náměty a připomínky s učitelkou nebo pedagogickým pracovníkem mateřské školy. Při závažnějších na záležitostech lze domluvit individuální konzultační hodinu se zástupkyní ředitelky mateřské školy nebo ředitelkou mateřské školy. Zákonní zástupci jsou pravidelně informováni o pokrocích svého dítěte, domlouvají se s učitelkou na společném jednotném výchovném postupu. S informacemi o dětech i rodinách učitelky zacházejí diskrétně, jako s důvěrnými. Zákonní zástupci se mají možnost seznámit se ŠVP školy a TVP, mohou vznášet připomínky pro aktualizaci, je vítána a podporována vzájemná spolupráce. O akcích třídy školy jsou pravidelně informováni především v šatnách na informačních nástěnkách u jednotlivých tříd, ale i ústními informacemi, pozvánkami apod. Všechny potřebné informace pro rodiče jsou včas aktualizovány na webových stránkách mateřské školy, na kterých je umístována fotogalerie o dění v mateřské škole. S písemným souhlasem zákonných zástupců mají tito možnost shlédnout děti při akcích a činnostech v mateřské škole, při hrách, soutěžích, výletech apod. Rodiče tak mají možnost vidět i to, co probíhá v denních aktivitách dětí v mateřské škole. Zákonní zástupci sepisují, na začátku roku s ředitelkou mateřské školy, dohodu o tom, kdo může jejich dítě z mateřské školy pravidelně vyzvedávat. Pokud se jedná o jednotlivé nepravidelné vyzvednutí dítěte z mateřské školy neznámou osobou, vypisují k tomu formulář, který předají učitelce v dané třídě. Nově nastupující děti mají, vzhledem k jejich pohodové adaptaci, možnost upravit si zpočátku svůj denní pobyt v mateřské škole na kratší dobu, a to po vzájemné dohodě s učitelkou ve třídě nebo ředitelkou mateřské školy.

3.9 Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V mateřská škola Wolkerova 34 a Mozartova 22 zabezpečují výchovu a vzdělávání i dětem se SVP. V MŠ pracuje několik asistentů pedagoga s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami. Všem dětem se SVP je zabezpečena pedagogická intervence, která je vymezena v individuálním vzdělávacím plánu zpracovaným na základě vydaného podpůrného opatření poradenským zařízením.

Oblast zabezpečení výuky dětí s poruchami pozornosti a vnímání (dětí s ADHD, s poruchou učení a chování):

Je zajištěn individuální přístup učitele a asistenta pedagoga dítěti. Je zajištěn dohled a bezpečnost dětí v prostředí mateřské školy. Učitelé a asistenti využívají ve výchovně vzdělávací práci didaktické pomůcky zaměřené na cvičení soustředění a pozornosti u dítěte.

Je vytvářeno klidné, podnětné a vyvážené prostředí pro realizaci výchovně vzdělávacích činností pro dítě. Mateřská škola úzce spolupracuje s PPP, SPC a s rodiči dítěte.

Oblast zabezpečení výchovy vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem:

Je zajištěno vzdělávání dítěte v českém jazyce s podporou učitele a asistenta pedagoga. Dítě je vedeno individuálním přístupem k rozšiřování slovní zásoby a k chápání pojmů, pokynů a zadání v běžné činnosti realizované ve třídě. Jsou využívány vhodné metody výchovné práce k podpoře komunikace dítěte a také didaktické pomůcky poskytující podporu a možnosti rozšiřující slovní zásobu v českém jazyce.

Oblast zabezpečení výuky dětí s poruchami řeči:

Je zajištěna spolupráce s odborníky a s rodiči dítěte. Mateřská škola spolupracuje s klinickou logopedkou, která poskytuje mateřské škole poradenskou činnost a také, v případě zájmu zákonných zástupců, realizuje logopedický screening.

Oblast zabezpečení výuky dětí s více vadami a autismem:

Je zajištěn individuální přístup učitele a asistenta pedagoga dítěti. Je zajištěno osvojení specifických dovedností, zaměřených na sebeobsluhu. Je poskytována podpora v komunikaci s ostatními dětmi i dospělými, v objasňování skupinových pravidel a pomoc při aktuálních projevech chování dítěte vyplývajících se z jeho postižení. Jsou využívány vhodné didaktické i kompenzační pomůcky.

Jsou zajištěny další podmínky podle druhu a stupně podpůrného opatření.

Je vytvářeno klidné, bezpečné a podnětné vzdělávací prostředí pro dítě.

Konkretizace podmínek vzdělávání dětí se SVP v MŠ:

Učitel třídy zajišťuje podmínky pro úspěšné vzdělávání dětí v MŠ se SVP a pracuje s dítětem ve spolupráci s asistentem pedagoga, a to jak individuálním přístupem, tak využíváním metod doporučených poradenským zařízením a konkretizovaných v IVP dítěte. Formy a metody práce volí s ohledem na aktuální stav dítěte se záměrem jeho úspěšného rozvoje ve všech oblastech a s ohledem na aktuální plánované činnosti v TVP.

Dětem se SVP je vypracováván na začátku školního roku /případně po vydání podpůrného opatření/ IVP na základě vydaného podpůrného opatření. S IVP jsou seznamováni zákonní zástupci dětí a souhlas s realizací IVP, u jejich dítěte, stvrdí zákonní zástupci podpisem.

Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci v záležitostech výchovy a vzdělávání jejich dítěte, poskytuje informace o průběhu vzdělávání a rozvoji dítěte. Konzultuje s rodiči individuální rozvoj dítěte a jejich aktuální stav projektuje do denních činností.

V případě potřeby zpracovává mateřská škola plán pedagogické podpory u dítěte, které vyžaduje podporu v určitých oblastech jeho rozvoje. PLPP je rovněž projednán se zákonnými zástupci dítěte.

IVP a PLPP je pravidelně vyhodnocován v závěru školního roku a v průběhu roku je vedena pedagogická diagnostika dítěte. Závěry z evaluační činnosti slouží k dalšímu plánování výchovně vzdělávací práce pro dítě a také pro odborná pracoviště /PPP, SPC apod./, pokud si jej vyžádají.

Mateřská škola spolupracuje s PPP a SPC, které vydávají podpůrná opatření dětem vzdělávajících se v naší mateřské škole. Poskytují poradenskou i konzultační činnost a vykonávají návštěvy v mateřské škole u konkrétních dětí. Na jejich základě pak doporučují další výchovné postupy a strategie.

3.10 Zabezpečení výuky dětí mimořádně nadaných

Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními.

Zadáva specifické úkoly dítěti.

Zajišťuje didaktické pomůcky.

Zajišťuje doplnění a prohloubení vzdělávací nabídky.

Mateřská škola vytváří podmínky pro rozvíjení dítěte a jeho potenciálu dle jeho individuálních možností. Dítě, které projeví známky nadání, je v těchto směrech podporováno a rozvíjeno. V případě individuálních vzdělávacích potřeb v oblasti různých druhů nadání u dětí, zajistí mateřská škola podporu v rozsahu prvního až čtvrtého stupně stanovených podpůrných opatření.

3.11 Zabezpečení vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Mateřská škola poskytuje výchovu a vzdělávání i pro děti mladší 3 let věku. Pro tyto děti jsou v mateřské škole upraveny podmínky pro jejich výchovu a vzdělávání:

- nastavení individuálního adaptačního režimu u každého dítěte po dohodě s rodiči;
- respektování individuální potřeb dítěte v režimu dne;
- úprava materiálních podmínek pro mladší děti tří let věku ve 3. třídě KOŤÁTKA / snížení umyvadel v umývárně, pořízení podstavců k WC, úprava sprchového koutu, pořízení a dokoupení hraček a pomůcek pro mladší děti, dovybavení vhodným nábytkem atd./;
- plánování a realizace činností a aktivit dětí učitelem s ohledem na věk dětí;
- podpora pedagoga dětem v sebeobsluze;
- dostatek prostoru pro spontánní hru a pohybové aktivity dětí.

Nástup dítěte mladšího tří let věku je individuálně projednán zákonnými zástupci ředitelkou MŠ. Nastupující dítě by mělo zvládnout adaptaci na prostředí MŠ převážně z hlediska sociálního /individuální schopnost socializace/ a sebeobsluhy /samostatnost v hygieně, oblékání a stolování s dopomocí paní učitelky/. Do mateřské školy jsou přijímány děti samostatné v hygieně, tedy po dosažení samostatnosti v používání sociálního zařízení. Rodiče jsou před přijetím seznámeni o této skutečnosti.

Pro děti mladší 3 let věku bylo upraveno některé potřebné materiální vybavení v MŠ Wolkerova 34. Rovněž byl doplněn a upraven didaktický a herní materiál. Z tohoto důvodu je možnost přijetí dítěte mladšího věku možné v MŠ Wolkerova 34. Přijetí je možné pouze na základě kapacity a možností mateřské školy.

4 Organizace vzdělávání

Organizace dne v mateřské škole

Organizace dne – MŠ Wolkerova 34

Stanovený denní režim je flexibilní s možností přizpůsobit se aktuálním změnám a potřebám v průběhu celého dne.

Pevně jsou stanoveny pouze časy stravování dětí.

Děti se mohou kdykoliv napít připravených nápojů nebo si zajít na WC.

Pobyt venku je každodenní s ohledem na aktuální počasí.

Děti přicházejí do mateřské školy do 8.15 hod.

V poledne je mateřská škola otevřena pro odchod dětí po obědě od 12.15 hod. do 12.45 hod.

Odpoledne mohou děti odcházet od 14.45 hod.

Ukončení provozu MŠ je v 16.30 hod.

Spontánní i řízené činnosti jsou v průběhu celého dne vyvážené.

Stanovený denní režim se může změnit z důvodů plánovaných činností vyplývajících ze ŠVP a TVP a také z akcí MŠ – výlety, exkurze, kulturní představení apod.

6.30 - 8.30	postupný příchod dětí, individuální a skupinové hry dětí dle vlastního zájmu, individuální práce s dětmi, činnosti dle vzdělávací nabídky, ranní tělovýchovná chvilka, pohybové hry, zdravotní cvičení, hudebně pohybové aktivity
8.30 - 9.00	hygiena, dopolední svačina
9.00 - 9.30	didakticky cílené činnosti, plánované výchovně vzdělávací činnosti dle ŠVP PV /vzhledem k aktuálnímu počasí a druhu činnosti realizované i venku/
9.30 - 11.30	příprava na pobyt venku, hygiena, pobyt venku - pohybové aktivity, spontánní aktivity, řízené vzdělávací aktivity dle ŠVP PV, činnosti na seznamování s přírodou a okolním životním prostředím, apod.
11.20 - 12.15	hygiena, oběd dětí III. třídy
11.30 - 12.15	hygiena, oběd dětí I. a II. třídy
11.35 - 12.15	hygiena, oběd IV. třídy
12.15 - 14.00	příprava na relaxační a odpočinkové činnosti, odpočinek dětí, relaxace, četba, náhradní aktivity pro děti s menší potřebou spánku respektující odpočinek ostatních dětí
14.00 – 14.30	hygiena, dopolední svačina
14.30 – 16.30	didakticky cílené činnosti, skupinové i spontánní hrové aktivity, postupný odchod dětí, individuální činnosti, spontánní hrové aktivity
16.30	ukončení provozu mateřské školy

Pro děti mladší 3 let věku je *denní režim rámcový*, umožňující respektovat potřeby dětí, zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, prostor pro dostatečný odpočinek (včetně průběžného odpočinku) a také dostatek prostoru pro stravování.

Organizace dne - MŠ Mozartova 22

Tento režim lze přizpůsobit potřebám dětí, nechat je dokončit činnosti, dohrát si.

Pevně jsou stanoveny pouze časy stravování dětí.

Děti se mohou kdykoliv napít připravených nápojů nebo si zajít na WC.

Řízené a tělovýchovné činnosti lze dle počasí realizovat venku.

Děti přicházejí do mateřské školy do 8.30 hod.

V poledne je mateřská škola otevřena pro odchod dětí po obědě od 12.15 hod. do 12.45 hod.

Odpoledne mohou děti odcházet od 14.30 hod.

Ukončení provozu mateřské školy v 16.15 hod.

Spontánní i řízené činnosti jsou v průběhu celého dne vyvážené.

Stanovený denní režim se může změnit z důvodů plánovaných činností vyplývajících ze ŠVP a TVP a také z akcí MŠ – výlety, exkurze, kulturní představení apod.

6.15 - 8.30 /9.00/	spontánní a tvořivé činnosti dětí, individuální práce s dětmi, tělovýchovné činnosti
8.30 - 9.00	hygiena, dopolední svačina I. a II. třídy
9.00 - 9.30	hygiena, dopolední svačina III. třídy
9.00 /9.30/- 9.30 /10.00/	didakticky cílené činnosti, plánované výchovně vzdělávací činnosti dle ŠVP PV
9.30 /10.00/-11.30/12.00/	hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt dětí venku, v letním období jsou děti převážnou část na zahradě, za nepříznivých podmínek je pobyt krácen nebo vynechán /silný vítr, déšť, sněžení, silný mráz/, dětem jsou nabídnuty náhradní činnosti.
11.30 - 12.00	hygiena, oběd I. a II. třídy a osobní hygiena dětí
12.00 - 12.30	hygiena, oběd III. třídy a osobní hygiena dětí
12.00 /12.30/ - 14.15	odpolední odpočinek, četba pohádek, poslech hudby, spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí.
14.15 - 14.45	hygiena, odpolední svačina
14.45. - 16.15	odpolední zájmové činnosti, individuální činnosti s dětmi, postupný odchod dětí

Podmínky pro překrývání učitelů

Mateřská škola využívá možnosti pro nastavení podmínek pro překrývání učitelů v přímé práci alespoň 2,5 h denně těmito způsoby:

- vhodně nastavenou organizací pracovní doby učitelů v době přímé práce;
- nastavení organizace provozu tříd v rámci organizace celé mateřské školy;
- zapojením a využíváním dotačních a rozvojových programů určených na překrývání.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávací cíle a záměry:

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání "Poznáváme svět kolem nás" je vypracován na základě RVP PV a respektuje rámcové vzdělávací cíle:

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání.

2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.

3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Školní vzdělávací program je koncipován k získávání stanovených klíčových kompetencí dosažitelných v předškolním vzdělávání. Koncepce ŠVP je sestavena tak, aby obsahovala vhodnou a přiměřenou výchovně vzdělávací nabídkou pro práci s dětmi všech věkových skupin v předškolním vzdělávání a aby je postupně dovedl k dosažení očekávaných kompetencí.

Ve školním vzdělávacím program jsou uplatňovány prvky metody „Začít spolu“.

ŠVP je východiskem pro tvorbu třídních vzdělávacích programů v jednotlivých třídách mateřské školy. Na třídní úrovni je dále konkretizována a rozpracována vzdělávací nabídka v jednotlivých třídách a stanovená témata integrovaných bloků podrobněji rozpracována do jednotlivých podtémat, dílčích cílů, metod a prostředků. Konkrétní realizace výchovy a vzdělávání je projektována pro konkrétní skupinu dětí v návaznosti na její věkové složení, vývojové a individuální zvláštnosti. ŠVP je pro všechny pedagogické pracovníky závazný, je východiskem při tvorbě TVP.

ŠVP je rozdělen do 5ti integrovaných bloků. Integrované bloky vycházejí tematicky z přírody (z posloupnosti jednotlivých ročních období, jejich charakteristických znaků) i ze společnosti, dění v ní. Obsahuje také seznamování dětí se skutečnostmi a oslavami významných dní v naší společnosti, které jsou pro ně typické. Environmentální zaměření ŠVP je koncipováno s cílem získání odpovídajících znalostí, dovedností i motivace u dětí ve vztahu k přírodě a péče o ni, k ekologii a životnímu prostředí jako celku. Chápání a postupnému aktivnímu zapojení do činností související s péčí o životním prostředí, a to i ve vztahu k osobní kvalitě a pohodě života v tomto prostředí. Podstatnou součástí charakteristiky je i pěstování zdravého životního stylu, péče o zdraví a vytváření osobní pohody u dětí předškolního věku.

Zaměření ŠVP mateřské školy vychází také z dění kolem nás nejen v přírodě, ale i ve společnosti. Vychází z běžných životních situací a přírodních zákonitostí a může být rozvíjeno, doplňováno

a obohaceno zařazením aktuálních poznatků a událostí. Důraz je kladen na poznávání a pozorování přírody a životního prostředí v různých činnostech se zaměřením na chápání důležitosti pro život lidí. Podstatnou součástí je také rozvoj kreativity a tvořivosti ve všech oblastech předškolního vzdělávání (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a enviromentální). To vše s porozuměním a podporou dětské osobnosti se záměrem, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností schopnou aktivně a s osobním uspokojením zvládat nároky života, které na něj budou běžně kladeny a i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně čekají.

Formy a metody práce:

V oblasti výchovně vzdělávací práce jsou uplatňovány metody a formy práce, jenž umožňují naplňování vzdělávacích záměrů s ohledem na aktuální rozvojové předpoklady a možnosti dětí:

Spontánní činnosti

- hry a aktivity, které si dítě volí samo dle svého zájmu jsou součástí každého dne v mateřské škole

Didaktické činnosti s nabídkou

- didakticky cílené činnosti připravené pedagogem, vzdělávací nabídka tvořená pro volbu dítěte se vzdělávacím záměrem

Řízené a částečně řízené činnosti

-činnosti, hry, pohybové aktivity připravené a vedené pedagogem, kterých se děti účastní na základě svého zájmu

Projektové činnosti

Tematické učení

Práce ve dvojicích

Individualizace a diferenciací vzdělávacího obsahu

Relaxační a odpočinkové činnosti

Komunikační kruh

Dramatizace

Práce s knihami a encyklopediemi

Pozorování a objevování

Pokusy a experimenty

Výlety

Návštěvy kulturních akcí apod.

5 Vzdělávací obsah

5.1 Principy a metody vzdělávání

Výchova a vzdělávání probíhá způsobem didaktického stylu z nabídkou, jenž je založený na tom, že vzdělávací aktivity, které pedagog připraví, dětem nabízí a děti si z této nabídky individuálně svobodně volí.

Prožitkové učení umožňuje dítěte přirozené učení vycházející z vlastní zkušenosti a prožitku. Toto učení je realizováno zejména formou pedagoga, který připraví vzdělávací činnosti připravené takovým způsobem, aby si děti samy mohly z nabídky volit a na základě aktivity a zapojení do činnosti, tedy vlastního prožitku získávaly potřebné vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty dosažitelné v předškolním vzdělávání.

Kooperativní učení je založené na vzájemné spolupráci, kooperaci dětí.

Činnostní učení je založené na vlastní iniciativě dítěte, kdy projevuje vlastní aktivitu a učí se na základě vlastní činnosti v oblasti činností intelektuálních (řešení problémů) i praktických (řešení praktických situací). Dítě tedy není pasivním pozorovatelem a příjemcem, ale aktivním účastníkem činnosti.

Projektové učení umožňuje zkoumat, řešit problémy, komunikovat, spolupracovat apod. při aktivitách zaměřených na dané téma. V mateřské škole témata projektového učení bývají svázána s každodenním životem (svátky, tradice), přírodou (roční období, les, živočichové), prostředím (město, země, vesmír) apod. podstatná je vhodná volba tématu, motivace a příprava pedagoga.

Situační učení je založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné a praktické ukázky životních situací.

Spontánní sociální učení je založené na principu přirozené nápodoby.

Spontánní učení je učení v přirozených, běžných situacích.

Řízené individuální učení je zaměřeno na konkrétní výchovně vzdělávací cíl u dítěte.

Metoda „Začít spolu“

Centra aktivit (dále jen CA) jsou pracovní koutky, kde děti pracují samostatně v malých skupinkách o počtu 2 - 5 dětí. Do CA se děti „přihlašují“ pomocí přihlašovacích karet – značek. Rozčlenění prostoru ve třídě i herně na CA není bezdůvodné. CA splňují podmínky pro integrované, celostní učení. Jsou jasně ohraničena (police, stolky, koberec, apod.), aby v nich děti měly soukromí a bylo zřetelné, ve kterém CA pracují. Jsou také zřetelně označena názvy a doplněna jednoduchým

obrázkem. Snahou je, aby zde děti nacházely dostatek inspirací, nápadů, pomůcek a materiálů pro svůj rozvoj, aby se tato CA stala dílnami, v nichž se dítě samo učí prostřednictvím hry a práce v malých skupinkách, což jim dává možnost přirozeně komunikovat, řešit problémy samostatně nebo v kooperaci s kamarády, rozhodovat se, procvičovat si vyjadřovací schopnosti, akceptovat rozdíly mezi lidmi. Děti jsou tak vedeny k samostatnosti i ke spolupráci. Učení se tak pro malé děti stává hrou a hra naopak učením. V CA vycházíme ze základního principu Montessori: „Vidím a zapomenu, slyším a zapamatuji si, udělám a pochopím“.

Již od mateřských škol se také v této metodě úspěšně pracuje se sebehodnocením dětí prostřednictvím portfolií a vlastních řízených aktivit, což posiluje jejich pozitivní motivaci k aktivnímu a samostatnému učení. Práce v CA od raného věku podporuje prostřednictvím vlastní aktivity dítěte rozvoj jeho kognitivních (poznávacích) dovedností, dítě je vedeno k tomu, aby se samo rozhodovalo, komunikovalo, vyjadřovalo své myšlenky, pocity a přání. Jedním ze základních předpokladů pro naplňování všech výše uvedených principů je svobodná volba dítěte a s ní spojená odpovědnost za vlastní učení a charakter vztahu mezi učitelem a dítětem. Učitel je dítěti partnerem, pomocníkem, průvodcem na jeho cestě poznáváním. Vzdělávací program Začít spolu ve svých teoretických východiscích vychází z předpokladu, že každé dítě je jedinečná osobnost disponující bohatým vnitřním vývojovým potenciálem, který je nutné podpořit. Dítě se učí lépe novým věcem, pokud je učení spojeno také s emotivním prožitkem. Jednou z priorit v procesu učení je tedy vytvoření podpůrného a podnětného prostředí, kde se dítě bez obav pohybuje a učí se prostřednictvím vlastních praktických činností, zkouší nové věci, objevuje a ověřuje si jejich platnost a funkčnost bez obav z chyby.

5.2 Třídní vzdělávací program

Třídní vzdělávací program je vypracováván na základě ŠVP PV MŠ Wolkerova 34, který vznikl na podkladu závazného kurikulárního dokumentu RVP PV. Je tvořen průběžně v každé jednotlivé třídě MŠ a je součástí povinné dokumentace mateřské školy. Vzhledem různorodosti prostředí a situací ve výchově a vzdělávání dětí v MŠ je plánován dopředu v kratších časových úsecích dle individuálních potřeb pedagogů a dětí v každé třídě. Jeho tvorba vyžaduje určitou volnost, která je však promyšlená a vyžadující profesionální přístup pedagoga, tvůrčí přístup a také jistou dávku pružnosti a improvizace. Tvorba TVP PV vychází z plánování cílů výchovy a vzdělávání a z těchto cílů je tvořena a projektována vzdělávací nabídka pro děti. Projektování v TVP je pružný systém, který je operativně upravován a doplňován na základě průběžných evaluačních činností.

5.3 Uspořádání témat ŠVP

Školní vzdělávací program s názvem "Poznáváme svět kolem nás" je uspořádán do pěti integrovaných bloků, které směřují k naplňování stanovených cílů - cílovým kompetencím dosažitelným na konci předškolního vzdělávání. Tyto integrované bloky jsou ve ŠVP společným

východiskem pro tvorbu TVP PV MŠ Wolkerova 34, tvoří společný základ pro komplexní práci mateřské školy. Časový rozsah jednotlivých integrovaných bloků je 6-8 týdnů, jejich realizace je vzájemně propojená a pružná. Každý integrovaný blok obsahuje název, charakteristiku, vzdělávací oblasti které postihuje, očekávané výstupy u dítěte a vzdělávací nabídku. Integrované bloky jsou rozvedeny do doporučených podtémat, které mají orientační charakter pro pedagoga jeho následnou tvorbu TVP. Konkretizace těchto podtémat a stanovení dílčích cílů pro dosažení stanovených výstupů u dětí je tedy úkolem učitelky, na projektování výchovně vzdělávací nabídky na třídní úrovni.

Uspořádání témat integrovaných bloků:

I. Podzimní vítání.

II. Sváteční cinkání.

III. Zimní dovádění.

IV. Jarní probouzení.

V. Letní objevování.

5.4 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie	
kompetence k učení	- klade otázky, hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo - odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
kompetence k řešení problémů	- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj odezva na aktivní zájem- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby a opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
komunikativní kompetence	- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
sociální a personální kompetence	- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
činnostní a občanské kompetence	- chápe, že se může o tom co udělá rozhodnout svobodně; ale že za svá rozhodnutí také odpovídá- zajímá se o druhé i o to co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

5.5 Integrované bloky

5.5.1 Podzimní vítání

Název integrovaného bloku	Podzimní vítání
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika
Charakteristika integrovaného bloku	Cílem integrovaného bloku "PODZIMNÍ VÍTÁNÍ" je seznamování dětí s prostředím mateřské školy, přirozená a pozvolná adaptace, setkávání a sblížování se s novými kamarády a zaměstnanci MŠ v období po letních prázdninách, v novém školním roce. Vzájemným poznáváním prostředí i skupiny dětí vytvářet podmínky pro přirozené a pozvolné začleňování do sociálního prostředí MŠ s jeho režimem i organizací. Vést děti k vzájemnému respektu a podporování pozitivních interpersonálních vztahů, vytvářet pohodové klima v MŠ a společná pravidla vzájemného soužití. Seznamovat děti se specifiky podzimního období, počasím, proměnami v přírodě, s jeho rozmanitostí se zaměřením na podzimní práce v zahradách a na polích, dozráváním podzimních plodů (houby, kaštiny, šípky, jeřabiny apod.), životem volně žijících zvířat a jejich přípravou na zimní období a rozvíjet kladný postoj k živé i neživé přírodě a k životnímu prostředí jako celku. V tomto směru vést děti k ochraně životního prostředí a to jeho poznáváním a postupným chápáním propojenosti všech vlivů působící ze strany člověka i přírody (ekologie, třídění odpadu, ochrana přírody apod.). Seznamovat děti se zdravým životním stylem a vést je k pohybu a aktivitě jako přirozené součásti zdravého životního stylu. Pravidelně zařazovat zdravotní a dechová cvičení, pohybové chvilky, hry a tělovýchovné činnosti. Seznamovat děti s vlastním tělem, jeho částmi a funkcemi, ochranou zdraví a bezpečí (hygiena, otužování, zdravý životní styl, bacily, úrazy, nemoci a jejich předcházení apod.).
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí	<p>kompetence k učení:- klade otázky, hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých</p> <p>kompetence k řešení problémů: - všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj odezva na aktivní zájem - řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby a opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého</p>

Název integrovaného bloku	Podzimní vítání
	<p>komunikativní kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci - v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou <p>sociální a personální kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky - spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim <p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe, že se může o tom co udělá rozhodnout svobodně; ale že za svá rozhodnutí také odpovídá - zajímá se o druhé i o to co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění - spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
<p>Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu</p>	<p>Podtémata I. integrovaného bloku:</p> <p>1. Školka nás vítá - Pozvolná adaptace na nové prostředí, seznamování se a osvojování si jmen kamarádů, učitelek a ostatních zaměstnanců MŠ. Hry a činnosti, které se zaměřují na poznávání své značky, skříňky, ukládání osobních věcí, následná orientace v prostorách MŠ, seznamování se s prostředím a režimem dne v MŠ. Společné vytvoření vlastních pravidel soužití v každé třídě zvlášť a rozmístění pravidel v prostorách třídy, herny apod. na viditelném místě a jejich následné dodržování a respektování, udržování vzájemného pozitivního klimu a chování ke kamarádům i dospělým (umět pozdravit, poděkovat, poprosit, spolupracovat, domluvit se apod.). Respektovat přirozenou autoritu dospělého při činnostech v MŠ i při pobytu venku a na vycházce, vytvářet a dodržovat prevenci a pravidla bezpečnosti (signalizace, nošení reflexních vest a terčků, chůze ve dvojicích, změna směru, určování polohy vlevo, vpravo, apod.). Orientovat se v čase - režim dne, orientovat se v rámci týdne, měsíce, roční doby, roku.</p> <p>2. Sklízíme plody ze zahrad a sadů - Činnosti zaměřené na pozorování změny ročního období, vyjmenování a charakteristika čtyř ročních období a zařazení podzimu v cyklu těchto ročních dob. Seznamování s prací lidí v zahradách, sadech, na polích – sklizení plodů, úrody, poznávání zemědělských strojů a nářadí, ukázky prací na polích i na zahradách, využívání zbytků úrody. Příklady jednoduchého zacházení se zahradním nářadím - hrabání listů na zahradě MŠ apod. Poznávání zpracování obilnin (jak se peče chleba apod.), ovoce a zelenina (dělení, poznávání, ochutnávka, uskladňování na zimu, vliv vitamínů na tělo a zdraví, výroba dýňového panáčka - akce pro rodiče a děti apod.) a také poznávání přírodních materiálů k různým účelům (rostliny</p>

Název integrovaného bloku	Podzimní vítání
	<p>a byliny, výživa, zdraví – masti a krémy), látky (len, plátno), dřevo, olej apod. Ekologické zpracování zbytků úrody (kompost a jeho využití na zahrádkách), třídění odpadu (plast, papír, sklo, bio odpad).</p> <p>3. Podzim v lese - Pozorování a poznávání charakteristik podzimu, vyjmenování měsíců podzimu. Poznávání a dělení stromů na jehličnaté a listnaté (poznávání jejich druhů na obrazech i ve skutečnosti, jejich plodů), poznávání a dělení keřů a jejich plodin. Využívání plodů podzimu k činnostem - vytvoření výstavy přírodnin v MŠ (listy, plody, mech apod.), využití přírodnin pro výrobu a výzdobu prostor MŠ. Rozlišování materiálů - co je umělé a co přírodní (dřevo, papír, sklo, kov, textil apod.) se zaměřením následného třídění a dalšího využití. Péče o ochranu přírody a životního prostředí jako celku vycházející z rodiny, MŠ, okolí i jednotlivce. Pozorování změn podzimního období se zaměřením na přírodu a volně žijící zvířata v lese i na polích a jejich příprava na zimní období (plody podzimu, zásoby na zimu, nora, doupe apod. na přezimování a úschovu zásob na zimu), třídění a využití lesních plodin a jejich využití z hlediska živočichů, ale také lidí. Poznávání hub a jejich užitku i rizika pro člověka (houby jedlé, nejedlé, jedovaté). Seznamování se s prací myslivce a hajného a jejich úlohou v lesích a na polích. Příprava na zimu v přírodě, pomoc lidí volně žijícím zvířátkům (krmítka, krmelce apod.). Vycházky do parku a blízkého okolí.</p> <p>4.Barvy podzimu - Návaznost na předchozí podtéma - stromy listnaté a jehličnaté, keře (opadají / neopadají na podzim a proč, mění se barvy listů na stromech a keřích). Podpora manipulativních činností z oblasti jemné motoriky spojené s uvědoměným a šetrným zacházením s předměty a jejich ukládáním. Aktivita na určování barev, tvarů, velikostí, počtu. Grafomotorické dovednosti - správný úchop tužky a kreslicích potřeb, uvolňování ruky při kresebných aktivitách apod. Podzimní hry a činnosti venku - výroba a pouštění papírových draků, pozorování, sbírání, třídění apod. barevných listů a plodů, všímání si svého okolí vzhledem k čistotě a ochraně životního prostředí (odpadky povalující se na zemi, koše a kontejnery v okolí MŠ, kam co patří apod.).</p> <p>6. Halloween – Tematicky týden zaměřený na plody podzimu v preferenci různých druhů dýní, její poznávání v zaměřením na využití jako potraviny, tak i dekorace pro výtvarné tvoření – dýně jako hlavní symbol tohoto svátku. Výtvarné ztvárnění Halloweenu, výroba dekorací, masek, příprava společného dne všech tříd mateřské školy – Halloweenský karneval. Zapojení rodičů do těchto činností. Vytváření možností a příležitostí k seznamování s tradicemi a zvyky Halloweenu prostřednictvím výtvarného tvoření, hudebně pohybových činností a dalších aktivit.</p> <p>5. Pomáháme přírodě - Seznamování se s ekologií, péčí a ochranou životního prostředí jako celku vycházejícího z rodiny, mateřské školy, okolí i jednotlivce, tříděním odpadu (plast, papír, sklo, bio odpad, kompost apod.) Orientace v blízkém okolí MŠ (cesta do MŠ, obchody, zastávka, pošta, kde bydlí kamarád</p>

Název integrovaného bloku	Podzimní vítání
	<p>apod.) a vycházky zaměřené na poznávání okolí MŠ se zaměřením na vnímání a všímání si svého okolí co se čistoty a rozmístění košů a kontejnerů týče (třídění odpadků podle barev apod.), co je a kde je sběrný dvůr, smetiště apod. (využit knihy, encyklopedie, výukové eko programy a prezentaci na PC).</p> <p>6. Moje tělo a zdraví- Seznamování se s lidským tělem, jeho částmi a funkcemi, poznávání jednotlivých smyslů (čich, zrak, hmat, sluch, chuť). Upevňování psychohygieny - dodržování hygieny, vyváženost spánku, klidu a odpočinku, stravy, pohybu a aktivity, podporování zdravého životního stylu. Význam otužování těla a jeho způsoby (přiměřené a vhodné oblečení vzhledem k roční době a aktuálnímu počasí, vzhledem k pohybu a pobytu venku, aktivitám v přírodě apod.). Dodržování hygieny a základních hygienických návyků (kdy, jak a proč si mýt ruce, zakrýt si ústa při kýchní, kašlání, smrkat a utírat nos do kapesníku - nejlépe papírový a po použití vyhodit do koše apod.) a předcházet tak nemocem, dbát na dodržování bezpečnosti a předcházet tak úrazům a seznámit děti se základy první pomoci a jak, kdy a ke komu se obrátit pro pomoc apod.</p>

Podzimní vítání	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence • sociální a personální kompetence • činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
zachovávat správné držení těla	postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly	zdravotně zaměřené činnosti(vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)	pečovat o osobní hygienu (mýt si ruce, používat toaletu, používat kapesník); samostatně stolovat (samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, apod.)	jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny a stolování

Podzimní vítání	vzdělávání	
zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)	postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce	jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti a příležitosti v oblasti úklidu, úpravy prostředí apod.
uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)	umět ve styku s dospělými i s dětmi pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci	aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (upřímnost, otevřenost, apod.) v jednání lidí
začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti	navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství	hry zaměřené k poznávání a osvojování si rolí, do nichž se dítě v sociální skupině přirozeně dostává, hry ke stmelování kolektivu
adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody	cítit se plnohodnotným členem skupiny, projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, být schopen přizpůsobit se ostatním	aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy, různorodé společné hry a skupinové aktivity
orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)	orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (orientace v prostředí mateřské školy, vědět, co se kde nachází a orientace v blízkém okolí mateřské škol,	aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v prostředí mateřské školy a jejím blízkém okolí (vycházky, návštěvy, pozorování okolí)

Podzimní vítání	vzdělávání	
	např. obchody, zastávka, hřiště, škola, park, apod.)	
zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)	zvládat běžné činnosti, požadavky, i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují, chovat se s vědomím bezpečí vlastního i ostatních v mateřské škole, doma i na veřejnosti	využívat činností a situací v životě a okolí dítěte k zachování bezpečnosti, poučení o možných nebezpečných situacích dítěti dostupným způsobem (dopravní situace, manipulace s předměty, technickými přístroji, neznámými lidmi, nepříznivými přírodními jevy, apod.)
pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)	všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory, apod.	činnosti přispívající k péči o životní prostředí i o okolní krajinu, pracovní činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí i blízké okolí
navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho	spolupracovat s dospělým (se zaměstnancem mateřské školy) a navazovat s ním kontakty, obracet se na dospělého o pomoc a radu, rozlišovat vhodnost tykání a vykání	běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla	spolupracovat při hrách a aktivitách nejružnějšího zaměření, být ostatním partnerem, vyjednávat s	činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

Podzimní vítání	vzdělávání	
	dětmi i dospělými, domluvit se na společném řešení	
respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.	všímat si, co si druhý přeje, či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se), k mladšímu, či slabšímu se chovat citlivě a ohleduplně	aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří, apod.)
pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno	znát většinu slov a výrazů běžné používaných v prostředí dítěte (např. sdělit své jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů)	společné rozhovory, individuální i skupinové, vyprávění toho, co dítě slyšelo, nebo zhlédlo
domluvit se slovy i gesty, improvizovat	dorozumět se verbálně i nonverbálně, např. používat gesta, mimiku, reagovat správně na neverbální podněty, udržet oční kontakt	hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)	mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí	společné diskuze a rozhovory (sdělování slyšeného druhým, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, apod.)

Podzimní vítání	vzdělávání	
popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)	používat jednoduché věty a souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, vyjádřit svoje pocity a prožitky	samostatný (s dopomocí) slovní projev na určité téma
vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všítat si (nového, změněného, chybějícího)	zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo, např. ve třídě, na obrázku, na kamarádovi)	záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, pojmenovávání a určování jejich vlastností a charakteristických znaků (velikost, barva, tvar, zvuk, chuť, vůně, apod.)
poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno	rozpoznat odlišnosti v detailech (vyhledat a doplnit chybějící části v obrázku, jednotlivé části složit v celek, rozlišit hmatem vlastnosti materiálu, apod.)	spontánní hra, volné hry a experimenty s materiály a předměty, konkrétní operace s materiálem, třídění, přiřazování, uspořádání, odhad a porovnávání
vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení	odhalit a rozlišit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat	motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory	přijímat pobyt v mateřské škole jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, děti do MŠ)	činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
prožívat radost ze zvládnutého a poznaného	přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého, radovat se, že něco umí - píseň, báseň, tanec, výrobek, apod., umět to, co prožívá, vyjádřit	činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu

Podzimní vítání	vzdělávání	
prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)	přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek, apod.)	cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti, apod.)

5.5.2 Sváteční cinkání

Název integrovaného bloku	Sváteční cinkání
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika
Charakteristika integrovaného bloku	Cílem integrovaného bloku "SVÁTEČNÍ CINKÁNÍ" je postupně navázat na přicházející sváteční období na konci kalendářního roku - příchod Mikuláše, začátek adventního času, oslava vánočních svátků a začátku nového roku - starý a nový rok, oslavy příchodu nového roku, svátek Tří králů. Toto období pak využívat k upevňování a posilování vzájemných interpersonálních vztahů v MŠ a také s rodinným prostředím, ke kulturním akcím v MŠ i mimo ni a na poznávání společenského prostředí a světa kultury. Připravit a oslavit Vánoce s jejich tradicemi a zvyklostmi. Prostoupit toto období pohádkami a pohádkovými příběhy, které jsou jejich součástí.
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí	<p>kompetence k učení:- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p> <p>kompetence k řešení problémů:- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu</p> <p>komunikativní kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon, atp.)

Název integrovaného bloku	Sváteční cinkání
	<p>sociální a personální kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej - ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy <p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže rozpoznat a využívat své silné stránky, poznávat svoje slabé stránky - má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat - dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
<p>Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu</p>	<p>Podtémata II. integrovaného bloku:</p> <p>1. V čase adventním - seznamování a udržování tradic svátků Mikuláše, seznamování s jeho postavou v historii a také se současným pojetím tohoto svátku a s ním spojenými postavami čerta a anděla, kteří jej doprovázejí a to formou přirozenou pro děti. Kulturní program s mikulášskou nadílkou, týden v MŠ plný andílků a čertíků, soutěží, pohádek, písniček se zapojením dětí i rodinných příslušníků. Sváteční období v MŠ na konci kalendářního roku spojené s výzdobou celé MŠ, zdobením stromečků na zahradě i v každé ze tříd, dodržování vánočních tradic a zvyků. Využití tohoto období do estetických a tvůrčích aktivit v různých oblastech (poslech a zpěv vánočních koled, kresba prožitků, hudebně pohybové hry, apod.) Spojení s činnostmi s využitím pohádek a pohádkových příběhů do četby, dramatizací, malby, poslechu, divadelních představení, apod.</p> <p>2. Na nový rok - vzpomínání na oslavy svátků Vánoc v rodinách, oslavy konce kalendářního roku a vítání roku nového a komentování zážitků ze zimních prázdnin. Seznamování s nejznámějšími pranostikami (Na Nový rok o slepičí krok; Na Tři krále o krok dále; Na Hromnice o hodinu více apod.) a se svátkem Tří králů, kterým Vánoce vrcholí a končí. Poznávání charakteristik zimy, změn počasí a ukázky kalendáře nového roku a orientace v něm. Vyjmenování a charakteristika čtyř ročních období a zařazení zimy v cyklu těchto ročních dob. Orientace v čase - den, týden, měsíc, rok, roční období.</p>

Sváteční cinkání	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence • sociální a personální kompetence • činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
<p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p> <p>vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu</p>	<p>přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů, vyrovnávat svalové disbalance v běžném pohybu</p>	<p>nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybu těla na místě), lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení)</p>
<p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p>	<p>znát základy zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě a otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek</p>	<p>příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků</p>
<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p>	<p>zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, štětcem, nůžkami, barvami) a materiály (např. papírem - překládání, textilem, modelovací hmotou, apod.), zacházet s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji</p>	<p>manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, nástroji, materiálem, apod., seznamující děti s jejich praktickým používáním</p>

Sváteční cinkání	vzdělávání	
pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat	orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída MŠ, herní skupina, apod.) a umět jim přizpůsobit své chování	hry a činnosti směřující k osvojení si rolí vyplývajících z přirozeného prostředí dítěte (dospělý, dítě, herní role, kamarád, apod.)
dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair	chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat	různorodé společenské a skupinové hry a aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty, apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich výsledcích
vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)	vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností	aktivity a činnosti zaměřující se na svět hudby (zpěv, hra, rytmizace, hudebně pohybové činnosti); využití těchto dovedností na přípravu a realizaci společných zábav a oslav (slavnosti v rámci zvyků a tradic)
všímat si změn a dění v nejbližším okolí	zajímat se, co se v okolí děje, všímat si dění a změn ve svém okolí (v přírodě), proměny komentovat, ctít oslavy narozenin, svátků, slavností	přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních a technických objektů, vycházky do okolí, sledování událostí ve městě a účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé
mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí	uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, a že každý může svým chováním na životní prostředí působit (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)	přirozené i zprostředkované poznávání přírodního i společenského okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá a neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, počasí, ovzduší, roční doby)

Sváteční cinkání	vzdělávání	
spolupracovat s ostatními	vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit si herní role, hru rozvíjet a obohacovat, využívat neverbální komunikaci, úsměv, gesta, řeč těla, apod.	kooperativní činnosti ve dvojicích i ve skupinkách
chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)	být obezřetný, nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout, znát způsoby chování a pomoci v nepříjemných situacích, bránit se projevům násilí jiného dítěte, nenechat si ubližovat, bránit se posměchu a umět se proti tomu ohradit	hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad	porozumět běžným projevům emocí i nálad, např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané, nebo naopak něčím nadšené, že má radost	sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti
správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči	správně vyslovovat všechny hlásky, mluvit zřetelně a gramaticky správně v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu	artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)	pamatovat si naučené básničky, říkanky, naučit se je zpaměti a umět je reprodukovat	přednes, recitace, dramatizace, zpěv

Sváteční cinkání	vzdělávání	
sledovat a vyprávět příběh, pohádku	sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu či pohádky, vyslechnuté převyprávět samostatně či s dopomocí (případně s obrázky)	prohlížení a čtení knížek, příběhů, pohádek
projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon	sledovat četbu na pokračování, projevovat zájem o knihy a časopisy, zajímat se o divadlo a film	četba na pokračování se slovním komentářem, výstavky tematických knih, srovnávání divadelního a knižního ztvárnění dějů pohádek a příběhů
chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase	orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne) a rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu) a rozlišovat roční období a jejich typické znaky	činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí, apod.
naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit	zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu	říkanky, písničky, básničky, dramatické úlohy, apod.
vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim	tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé	hry a činnosti se zaměřením na podporu tvořivosti, představivosti a fantazie (činnosti výtvarného a pracovního charakteru)

Sváteční cinkání	vzdělávání	
	plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů aj.), pracovat s materiály a barvami (např. vytvořit koláž, zapouštět barvy do klovatiny, apod.)	
být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem	projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým, např. kamarádům, mladším, slabším, aj., umět to, co prožívá, vyjádřit výtvarně i slovně	estetické a tvůrčí aktivity, vyplývající z prožitků dítěte (výtvarné a slovesné)
respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti	uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je	vytvoření společných pravidel chování a soužití ve třídě (kresebné zpracování se slovním komentářem)
uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je	samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení	činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)	zajímat se o činnosti literárně a umělecky zaměřené (např. literární, dramatické, výtvarné a hudební činnost), slovně vyjádřit své pocity a názory	tvůrčí činnosti literární (četba knih, prohlížení ilustrací), dramatické (dramatizace pohádek, příběhů, situací), výtvarně-estetické, hudební apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu

5.5.3 Zimní dovádění

Název integrovaného bloku	Zimní dovádění
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika
Charakteristika integrovaného bloku	Cílem integrovaného bloku "ZIMNÍ DOVÁDĚNÍ" je zaměření na zimní období, jeho znaky a charakteristiku (co je to vložka, sníh a led, jak vzniká apod.), poznávání přírody a péče o ni v tomto ročním období (přezimování a zimní spánek zvířat, přikrmování lesní zvěře, péče o ptáky, kteří u nás přezimují, ochrana živé i neživé přírody apod.), zimní sportování, hry a radovánky na sněhu a ledu, seznamování s bezpečným pohybem a pobytem v zimním prostředí. Seznamování s kouzelným světem pohádek např. s využitím loutek, převleků, divadelních představení, knih. Prohlubování kladného vztahu ke knihám - šetrné zacházení, čím nás kniha může obohatit, co se můžeme z knih dozvědět, kde je najdeme (knihovny, knihkupectví, knihovničky v MŠ a doma). Zařazení tradiční oslavy karnevalu v MŠ - charakteristika a výtvarné ztvárnění karnevalových oslav, poznávání barev a jejich odstínů, tvarů, velikostí apod.
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí	<p>kompetence k učení:- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně se zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se výsledkům</p> <p>kompetence k řešení problémů:- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazií a představivost</p> <p>komunikativní kompetence:- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, hudebními, dramatickými, apod.)</p> <p>sociální a personální kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí - při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout <p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

Název integrovaného bloku	Zimní dovádění
<p>Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu</p>	<p>- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky</p> <p>Podtémata III. integrovaného bloku:</p> <p>1. Paní Zima - poznávání znaků a charakteristik zimy, změn počasí zimního období, seznámení s tím, co je to vločka, sníh a led, jak vzniká apod. Seznámení s možnými riziky a bezpečným pohybem, pobytem a chováním v zimě. Seznamování, rozvíjení a prohlubování jednotlivých oblastí v zaměření na soustředěnost, pozornost, paměť, myšlení apod. ve spektru činností manipulativních a konstruktivních, kresebných a grafomotorických, řešení pracovních listů apod.</p> <p>2. Zimní hry a sporty - seznámení se základními zimními sporty a hrami, se zimními radovánkami na sněhu a ledu, sportovními potřebami a vybavením, s bezpečným pohybem a chováním, s ochranou zdraví a předcházením úrazů, s významem otužování těla a jeho způsoby, významem přiměřeného oblékání pro otužování a ochranu vlastního zdraví. Seznámení se zimními olympijskými hrami a jejich poselstvím, s pojmem "fair play" (rovná, čistá hra, sportovní zápolení, chování, dodržování pravidel, pomoc druhému, uznání porážky apod.), uspořádání zimní olympiády ve venkovních prostorách areálu MŠ (různě zaměřená stanoviště, střídání skupinek dětí - sportovců, vyhodnocení, ocenění).</p> <p>3. Zvířátka a ptáčky v zimě - poznávání specifik zimy se zaměřením na lesní zvířata a jejich život v tomto období, poznávání a třídění ptáků, vyjmenování přezimujících druhů a možnost péče člověka o ně (přezimování a zimní spánek zvířat, jejich příbytky, brlohy, zásoby na zimu, příkrmování lesní zvěře, péče o ptáky, kteří u nás přezimují, ochrana živé i neživé přírody apod.)</p> <p>4. Z pohádky do pohádky - Seznamování a poznávání světa kultury s jeho zaměřením na kouzelný svět pohádek. Seznámení dětí s klasickými pohádkami a pohádkami z večerníčků, povídání o pohádkových bytostech a boji mezi dobrem a zlem s využitím obrazového materiálu, loutek, převleků, divadelních představení, vyzkoušení si rolí herců a diváků, dramatizace pohádky apod. Prohlubování kladného vztahu ke knihám - šetrné zacházení, čím nás kniha může obohatit, co se můžeme z knih dozvědět, kde je najdeme (knihovny, knihkupectví, knihovničky v MŠ a doma).</p> <p>6. Karneval ve školce - příprava na Karneval a jeho realizace v MŠ - výzdoba třídy, výroba masek, charakteristika a výtvarné ztvárnění karnevalu, přehlídka masek, soutěže, tombola a malé občerstvení. Poznávání barev a jejich odstínů, tvarů, velikostí apod.</p>

Zimní dovádění	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence • sociální a personální kompetence • činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou	pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku); pohybovat se rytmicky, dodržovat rytmus, doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)	pohybové aktivity v různém terénu, hudební a hudebně-pohybové hry a činnosti
ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)	upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení, či jiných činnostech, držet tužku správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený s uvolněným zápěstím	grafomotorické cvičení - cvičení hrubé i jemné motoriky, nápodoba základních geometrických obrazců různých tvarů, činnosti se stavebnicemi, skládkami (stavby kostek, navlékání korálků, zavázání klíčky, apod.)
pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem	pojmenovat viditelné části těla, včetně některých dílčích částí a některé vnitřní orgány; mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách	činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a poznávání vnitřních orgánů (např. srdce, plíce, mozek, žaludek) s využitím didaktického obrazového materiálu

Zimní dovádění	vzdělávání	
vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)	pozorně naslouchat a sledovat se zájmem literární, výtvarnou, dramatickou a hudební produkci, vyjadřovat a hodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné, apod.)	aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební, dramatické činnosti, sportovní aktivity, účast na kulturních akcích, návštěvy divadelních představení, apod.)
utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)	dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v MŠ a na veřejnosti	spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě (postupné doplňování pravidel z výstupů každodenních situací)
zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.	chovat se zodpovědně a šetrně k vlastním i cizím věcem, vědomě šetřit hračky, knížky, apod.	běžné každodenní hry a činnosti, spontánní hry
porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole	vědět, že se stále něco děje, všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje, běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat	pozorování přírodních a životních podmínek týkající se jednotlivých ročních období a aktivity, pokusy, kterými se dítě seznamuje s různými přírodními látkami a materiály ve svém okolí (pokusy se sněhem a ledem, zkoumání vlivu počasí na látky v přírodě, apod.)
rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně	znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné - vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy,	činnosti zaměřené na pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, ekologické prvky výchovy, poznávání povětrnostních podmínek a jeho vlivu na životní prostředí

Zimní dovádění	vzdělávání	
	co může ohrožovat zdravé životní prostředí	
uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je	obhajovat své potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení	společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.	umět se vypořádat s projevy agrese ze strany jiného dítěte, obhajovat si své názory, ohradit se proti posmívání, apod.	dramatizace situací, ve kterých se dítě učí obhájit si své bezpečí i soukromí
přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství	aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, naslouchat, poslouchat druhého)	aktivity podporující sblížení dětí
vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách	spontánně vyprávět zážitky, postřehy, komentáře, mít přiměřeně bohatou slovní zásobu a využívat ji v jednoduchých souvětích	komentování zážitků z činností, aktivit, vyprávění dle obrázků
chápat slovní vtíp a humor	chápat jednoduché hádanky a vtípy	společné vyprávění humorných příběhů s možností jejich doplňování a obměňování, vyprávění humorných situací z vlastních zážitků, dětské hádanky a tajenky
sledovat očima zleva doprava	sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině,	činnosti zaměřené na procvičování očních pohybů, hádanky a úkoly na hledání objektů v prostoru vedených požadovaným směrem, směrovost zleva doprava - prohlížení a čtení knížek, obrázkové čtení, pracovní listy, grafomotorické cviky (tahy linií různými směry)

Zimní dovádění	vzdělávání	
	vést čáru zleva doprava, shora dolů, dodržovat směrovost při různých aktivitách	
utvořit jednoduchý rým	poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu	básničky s jednoduchými rýmy, říkanky, písničky
záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost	soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, zpěv, divadelní představení (např. sledovat pozorně divadelní hru a následně ji reprodukovat), nenechat se vyrušit - neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit složitější pracovní list, labyrint, logický úkol)	činnosti zaměřené na soustředěnost dítěte, jak v kulturní, tak i v kognitivní oblasti, řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností variant
postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí	pamatovat si postup řešení, např. postup jednoduchého úkolu, záměrně poslouchat instrukce a na jejich základě řešit zadaný úkol	pohybové hry a činnosti, tělovýchovné zdravotní chvilky, cviky s gymnastickými prvky, apod.; skupinové i individuální řešení zadaných úkolů, nebo logických úloh s vedením dospělého
chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)	rozpoznat geometrické tvary, orientovat se v číselné řadě 1-10, posoudit početnost dvou souborů a určit počet do šesti (o kolik více, o kolik méně, kde je stejně), rozumět a používat základní pojmy označující velikost, hmotnost, porovnávat a uspořádávat	činnosti zaměřené na poznávání geometrických tvarů - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník, používání základních pojmů označujících velikost (malý - velký, větší - menší, nejmenší - největší, dlouhý - krátký, vysoký - nízký, stejný) a používat pojmy označující hmotnost (lehký- těžký, lehčí - těžší, stejně těžký, apod.), pracovní listy, činnosti zaměřené na seznamování s elementárními číselnými a matematickými pojmy

Zimní dovádění	vzdělávání	
	předměty dle stanoveného pravidla (od nejmenšího k největšímu, apod.)	
zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)	umět vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově své prožitky (jednotlivé zážitky v časové posloupnosti ztvárněné výtvarně, umět komentovat slovně, pohybově a dramaticky)	pozorování přírodního prostředí (stromy, živočichové, neživá příroda), poslech různých typů žánrů hudby, rozhovory o prožitcích
rozhodovat o svých činnostech	rozhodovat sám o sobě, o svém chování	spontánní hry, skupinové i individuální činnosti dle volby dětí
těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním	přirozeně projevovat radost z návštěvy kulturních událostí nebo pobytu v přírodě	výlety a vycházky do okolí (do přírody, do parku, návštěvy dětských kulturních akcí, výstav, apod.)
utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)	utvořit si dětskou představu o společenských oblastech týkajících se lidských profesí a povolání, o jejich náplni a pravidlech jednání a chování v nich	hry a praktické činnosti přibližující dítěti svět lidí a jejich profesí, hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, povolání, řemesel a jejich pracovními předměty, praktické ukázky řemesel a manipulace s nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů apod.

5.5.4 Jarní probouzení

Název integrovaného bloku	Jarní probouzení
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Cílem integrovaného bloku "JARNÍ PROBOUZENÍ" je seznamování s nastávajícím obdobím jara a jeho rozmanitostmi a specifiky se zaměřením na živou a neživou přírodu a její vzájemné působení a propojení (probouzející se jarní příroda, první poslové jara, zvířecí rodiny a péče o mláďata apod.). Zařazovat projektové činnosti z oblasti jara a prožitkové učení (pokusy, pěstování apod.), vytvářet pohodové prostředí a klima ve skupině dětí ve třídě i v MŠ. Tvořivě oslavit Velikonoce, vyzdobit interiéry i exteriéry a propojit činnosti dětí ze všech tříd MŠ, zapojit do velikonočních příprav a oslav rodinné příslušníky dětí. Posilovat vztahy s rodinou a připravit oslavu svátku matek formou vystoupení dětí nebo společného tvoření. Seznamovat děti s okolním prostředím, s jeho rozmanitostmi, proměnami se zaměřením na společenské prostředí města. Objasnit význam svátku "Den Země", zorganizovat netradiční den v MŠ spojený s oslavou tohoto svátku naší planety. Využít tohoto období ke kulturním akcím v MŠ i mimo ni, na poznávání společenského prostředí, světa hudby a kultury. Zařadit aktivity na poznávání lidských povolání a profesí, poznávání pracovního prostředí a nástrojů k těmto jednotlivým povoláním. Seznámit děti se školním prostředím návštěvou 1. třídy ZŠ a prohlídkou celého zařízení a prostor (školní třída, družina, jídelna, šatny, zájmové aktivity, organizace ve škole, seznámení s paní učitelkou ZŠ, rozhovory se staršími kamarády, ukázka školní aktovky apod.), zařazovat hry a činnosti zaměřené na školu a přípravu k zápisu do ZŠ.</p>
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí	<p>kompetence k učení: - soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků, symbolů - získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích i v dalším učení</p> <p>kompetence k řešení problémů:- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou může situaci ovlivnit</p> <p>komunikativní kompetence: - ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní - průběžně rozšiřuje slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci</p> <p>sociální a personální kompetence:- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost</p>

Název integrovaného bloku	Jarní probouzení
	<p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem - ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
Způsob hodnocení dětí	
Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu	<p>Podtémata IV. integrovaného bloku:</p> <p>1. Jaro je tu! - pozorování a rozpoznávání prvních znaků jara během vycházek, v nedalekém parku, kolem zahrad, pozorování celkových změn v jarní přírodě, určování prvních jarních květin, pozorování probouzejících se stromů a keřů, procesu růstu rostlin pokusem - klíčení, vysévání a sázení v koutku živé přírody ve třídě, ale i na zahradě MŠ, starost o zasazené semínko a rostlinu z něj, péče o pokojové rostliny, práce s didaktickým materiálem. Pojmenování a popis péče o rostliny a potřeb k práci kolem nich. Celková péče o přírodu na jaře - jarní úklidové činnosti apod. Poznávání jarního hmyzu a jeho význam pro rostliny a přírodu. Oslava 1. jarního dne.</p> <p>2. Co se děje na dvorku -seznamování s domácími zvířaty a jejich mláďaty. Přiřazování, kdo ke komu patří (zvířecí rodiny), jejich způsob života a význam pro člověka (produkty z hlediska materiálů a výživy - pyramida výživy). Hudební činnosti - zpívanky, hádanky, hry na nástroje apod. Činnosti s atlasy, encyklopediemi, knihami, PC. Rozlišení a rozdělení zvířat na domácí, lesní, volně žijící, cizokrajná, vodní, hmyz, plazi a ještěři, ptáci, divoká, ochočená, domácí mazlíčci, vyhynulá apod.</p> <p>3. Hrajeme si na školu - návštěva 1. třídy ZŠ a prohlídka školního prostředí. Povídání o škole, režimu dne ve škole a školní družině, o zápisu do 1. třídy. Posilování pozitivního vztahu ke škole a významu záměrného učení. Činnosti a hry na rozpoznávání základních geometrických tvarů, barev, číselné řady a orientace v ní, prostorových a časových pojmů, grafomotoriky, koordinace ruky a oka, orientace na ploše i v prostoru, řešení jednoduchých logických úkolů, tajenek a labyrintů.</p> <p>4. Svět hudby -seznamování a poznávání světa kultury se zaměřením na hudbu (druhy hudební produkce, poslechy, základní notové záznamy, hudební nástroje) s využitím didaktických pomůcek a materiálů, návštěvy kulturních akcí zaměřených na poznávání hudby a hudebních nástrojů. Hra na dětské hudební nástroje - jednoduchý melodický doprovod ke známým dětským lidovým písním.</p> <p>5. Svátky jara - Velikonoce - seznamování s Velikonocemi, jejich tradicemi a zvyky a jejich oslava spojená s výzdobou, hrami a činnostmi zaměřenými na poznávání významu Velikonoc, velikonoční koledování. Činnosti estetické a tvůrčí, práce s materiály různého druhu, kreativní a fantazijní tvoření. Poznávání a</p>

Název integrovaného bloku	Jarní probouzení
	<p>přiřazování barev a jejich odstínů k jarní přírodě. Poznávání pojmů počtu a množství (více / méně / stejně apod.). Aprílové žertíky.</p> <p>6. Planeta Země - seznámení a poznávání živé a neživé přírody, význam ekologie pro náš život a její význam pro celé lidstvo i naši planetu. Konkrétní ekologicky zaměřené aktivity - dodržování čistoty a ochrany nejen nejbližšího okolí a prostředí, úklid a péče o něj, třídění odpadů a jeho další využití. Poznávání způsobů znečištění a možné ochrany prostředí, posilování rodinného přístupu k ochraně životního prostředí. Práce s knihami, atlasy, encyklopediemi, PC presentace apod. Oslava dne Země (22.4.).</p> <p>7. Až budu velký - seznamování s druhy lidských činností v zaměření na profesi a povolání. Určování jednotlivých známých profesí ze svého okolí, vysvětlení významu, potřeby a charakteristiky jednotlivých povolání. Určování předmětů a nástrojů nutných pro práci a také výstupů a produktů z lidských profesí. Význam profese záchranných systémů (návštěva hasičů apod.). Poznávání a pojmenování profese rodičů.</p> <p>8. Maminka má svátek - příprava oslavy svátku všech maminek a její realizace - výzdoba třídy, výroba překvapení pro maminky, besídka ke dni matek v MŠ. Chápání významu tohoto svátku v návaznosti na upevňování rodinných vztahů, posilování vzájemných vztahů rodiny a MŠ. Seznamování se strukturou rodiny, kdo do ní patří, popis svého prostředí doma, znát své jméno, svoji adresu bydliště. Hodnocení své činnosti a pomoci v domácím režimu a jeho ocenění ze strany rodičů. Vyjmenování předmětů denní potřeby a jejich využití. Spojování časové představy, orientace - den / noc, týden, měsíc, rok.</p>

Jarní probouzení	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> kompetence k učení kompetence k řešení problémů komunikativní kompetence sociální a personální kompetence činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní,	běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze, zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení, házet a	pohybové činnosti s využitím náradí a náčiní, aktivity zaměřené na běhy, skoky, poskoky, lezení, gymnastické prvky, míčové hry

Jarní probouzení	vzdělávání	
pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)	chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí	
ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem	pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus, doprovázet pohyb zpěvem (např. pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)	hudebně-pohybové aktivity, taneční hry, hry se zpěvem, taneční improvizace
vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)	vnímat a rozlišovat sluchem, zrakem, vůní, hmatem, chutí	aktivity a činnosti zaměřené na smyslové vnímání (zrakové rozlišování tvarů předmětů a jejich specifických znaků, diferenciací vůní, ochutnávky ovoce, sluchové rozlišování zvuků a tónů, apod.)
chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé	uplatnit se jako osobnost ve skupině dětí, reagovat na sociální kontakty druhých dětí a zařazovat se mezi ně, být schopen přistoupit na jiný názor a porozumět potřebám druhých, přizpůsobit se společnému programu	běžná každodenní setkávání s různorodými vztahy a druhy chování, společné aktivity
uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)	rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat, co je lež, nespravedlnost, ubližování, agresivita a vulgarismy, pojmenovat povahové vlastnosti	aktivity a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí přibližující pravidla vzájemného styku, poučování dětí o bezpečnosti, vyplývající ze sociálního styku, dramatizace situací, nácvik chování v nepříjemných nebo krizových situacích

Jarní probouzení	vzdělávání	
zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)	pozorovat, vyjádřit a zhodnotit prožitky, týkající se kulturní oblasti, např. divadlo, galerie, muzeum, respektovat společná pravidla, nerušit ostatní při vnímání umění, zobrazovat reálně i fantazijně prožitky a objekty různými výtvarnými prostředky (kresbou, malbou, prostorovým vyjádřením s využitím různých materiálů)	setkávání s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi	rozumět běžným okolnostem, rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje, mít poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice	využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními, dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice, o životním prostředí
mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte	zajímat se o dění ve svém okolí v praktických situacích, umět se orientovat v blízkém okolí a respektovat pravidla vyplývající z daných situací týkajících se bezpečí	hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná	nepříjemnou komunikaci nebo kontakt umět odmítnout, bránit se projevům nepříjemné komunikace, ohradit se proti ní	běžné i modelové, verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s okolím

Jarní probouzení	vzdělávání	vzdělávání
<p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p>	<p>chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí, že je to přirozené</p>	<p>hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě naučí přijímat a respektovat druhého</p>
<p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p>	<p>přirozeně navazovat na výchovu v rodině, podporovat pozitivní vztahy mezi členy rodiny, mezi rodinou a MŠ</p>	<p>činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce, členové a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi) příprava na oslavu svátku všech maminek - příprava programu vystoupení dětí, dárečky, výzdoba třídy apod.</p>
<p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>	<p>dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu - řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat až dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)</p>	<p>rozhovory, individuální i skupinové konverzace na různá témata (vyprávění podle skutečnosti i podle didaktického materiálu, dramatizace dějů, sdělování slyšeného druhým, apod.)</p>
<p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p>	<p>rozlišit některé jednoduché obrazné symboly a značky, umět je používat (např. pochopit obrázkové čtení), pochopit význam piktogramů (např. pravidla chování ve skupině, v dopravních prostředcích, znát význam některých dopravních značek</p>	<p>činnosti a příležitosti seznamující děti s grafickým ztvárněním některých symbolů, piktogramů a dopravních značek a jejich významu</p>

Jarní probouzení	vzdělávání	
	a označení nebezpečí - elektřina, zákaz rozdělování ohně, apod.)	
poznat napsané své jméno	poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacími písmeny, případně graficky označit své výtvary (např. využít obrázků, symbol)	grafické napodobování tvarů písmen, opis vlastního jména tiskacím písmem, vytvoření svého symbolu, své značky
poznat některá písmena a číslice, popř. slova	napodobit některá písmena, číslice	grafomotorické cviky, postupný nácvik tahů (čára, svislá čára, vodorovná čára, kruh, apod.) prvopočátku psaní
poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma	poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)	činnosti s podporou didaktického materiálu, didaktické hry se zaměřením na poznávání a vyhledávání antonym, homonym a synonym
přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit	chápat jednoduché souvislosti, nacházet společně i rozdílné znaky, porovnávat dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny výrobky ze dřeva, vybrat všechny zdravé potraviny, vybrat škodlivé faktory v prostředí apod.), zobecňovat - vybrat skupinu ovoce, zeleniny, dopravních prostředků, apod.	činnosti zaměřené k vytváření (chápaní) pojmů a osvojování poznatků, vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s PC, apod.
řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“	přicházet s vlastními nápady, projevovat zájem o nové věci, experimentovat, zacházet s	hry, činnosti, pokusy, zaměřené na řešení úkolů, pracovních listů, situací s využitím práce s knihou a atlasem, PC

Jarní probouzení	vzdělávání	
	<p>PC, projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela)</p>	
<p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p>	<p>přirozeně prožívat radost z prožitku, citu, setkání, umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, nebo pohybově, přiměřeně reagovat na situace neoblíbené či nepříjemné, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese</p>	<p>hry na téma rodiny, přátelství, dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost, apod.)</p>
<p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>	<p>umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit, snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor)</p>	<p>činnosti zaměřené na samostatné vystupování a obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení</p>
<p>zorganizovat hru</p>	<p>umět kooperovat, organizovat, dohodnout se s ostatními, přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč), nebát se požádat o pomoc, nebo radu</p>	<p>cvičení organizačních dovedností u dětí v částečně řízených činnostech, ve spontánních hrách</p>
<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat</p>	<p>poznat možnosti ochrany ze strany společnosti -</p>	<p>návštěvy, besedy, ukázky, rozhovory zaměřující se na záchranné složky zdravotní, bezpečnostní, ochranné apod. (lékařská záchranná služba, policie,</p>

Jarní probouzení	vzdělávání	
<p>neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p>	<p>záchranných systémů, bezpečnostních složek apod.</p>	<p>hasiči, vojsko apod.), znát jejich funkci a význam, znát možnosti jejich přivolání</p>
<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p>	<p>starat se o rostliny, umět pečovat o jejich růst, pozorovat jejich růstové fáze, péče o životní prostředí (udržovat čistotu a pořádek), být citlivý k přírodě, spoluvytvářet pohodu prostředí</p>	<p>činnosti zaměřené na péči o životní prostředí, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené na péči o školní zahradu, rostliny v MŠ</p>

5.5.5 Letní objevování

Název integrovaného bloku	Letní objevování
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Cílem integrovaného bloku "LETNÍ OBJEVOVÁNÍ" je seznamovat děti s okolním prostředím se zaměřením na společenské prostředí města, způsoby dopravy ve městě, ale nejen v něm, s nutností bezpečné orientace v ní a to jako chodce, ale i např. cyklisty. Seznamování s dopravními prostředky, předpisy a značkami, jako způsobech organizace a prevence. Realizace praktických činností s dopravní tematikou. Seznamování se složkami záchranných systémů a jejich funkcemi, obory a způsoby přivolání v případě nutnosti. Oslava dne dětí netradičním a zábavným programem a poznání, že tento den je oslavou všech dětí na Zemi. V této souvislosti seznámit s rasami lidí a jejich charakteristikami. Seznámit děti se světem, který nás obklopuje a to jak v našem blízkém okolí, tak i se světem vzdáleným, jeho rozmanitostmi, odlišnostmi a specifiky (cizí země, kontinenty, lidé, zvířata, rostliny apod.), ale i se světem, který již vymizel (doba dinosaurů, pralidé apod.) a se světem, který naši planetu Zemi obklopuje (vesmír, planety, slunce, hvězdy, kosmonauté apod.). Poznávání vodního prostředí a nutnosti jeho ochrany, koloběhu vody v přírodě, života kolem a pod vodou sladkou a slanou. To vše ve spojení s ekologií a celkovým chápáním významu péče a ochrany životního prostředí. Pokračovat v činnostech zaměřených na roční období, poznat charakteristiky léta ve spojitosti s počasím, činnostmi lidí, letními rostlinami a plodinami, péčí o prostředí a také letními odpočinkovými činnostmi lidí - prázdniny a dovolená (upozornění na možná nebezpečí a rizika, poučení o předcházení a ochraně zdraví během letních radovánek). Ukončování školního roku a příprava na letní prázdniny, loučení s dětmi odcházejícími do 1. třídy ZŠ, příprava na oslavu rozloučení se školním rokem.</p>
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí	kompetence k učení :- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
	kompetence k řešení problémů :- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli) a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
	komunikativní kompetence :- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
	sociální a personální kompetence : - je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem - chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Název integrovaného bloku	Letní objevování
	<p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat - uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
<p>Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu</p>	<p>Podtémata V. integrovaného bloku:</p> <p>1. Stůj, pozor, červená! - chápání důležitosti respektování zásad bezpečného pohybu na ulici jako chodec i jako např. cyklista. Seznamování s dopravními předpisy, značkami, světelnou signalizací apod. Poznávání povinné výbavy v dopravních situacích - reflexní prvky a vesty, cyklistické přilby, automobilové sedačky apod. Poučování o bezpečnosti a chování v dopravních situacích - modelové dopravní situace na zahradě MŠ formou her. Cestování různými dopravními prostředky s nácvikem organizace a chování v nich (autobus, tramvaj, vlak apod.). Seznamování se složkami záchranných systémů (policie, hasiči, záchranná zdravotní služba).</p> <p>2. Děti jako já - příprava a realizace netradičního dne v MŠ spojeného s hrami, sportovními soutěžemi a aktivitami zaměřenými k oslavě svátku dne dětí. Posilování prosociálního chování, kamarádství a radosti ze společných aktivit - tělovýchovné činnosti a pohybové aktivity s využitím náčiní, nářadí, herních prvků (procvičení rychlosti, odvahy, pohotovosti, orientace v prostoru apod.). Seznamování s dětmi různých národů z hlediska vzhledových odlišností, jazyku a místa jejich domova. Poslech písní v cizím jazyce, četba příběhů s dětským hrdinou z jiné země, kontinentu, hodnocení způsobu života u nás a jinde.</p> <p>3. Vesmír kolem nás - seznamování s naší sluneční soustavou a vesmírem (planety, slunce, hvězdy, mléčná dráha, černá díra, kosmonauti, rakety apod.) a významem slunce pro život. Využívání fantazie dětí ve výtvarném projevu, společné výtvarné nebo pracovní činnosti (výkresy velkého formátu, společné koláže, hra na mimozemské civilizace apod.). Procvičování matematických představ a orientace v číselné řadě.</p> <p>4. V říši dinosaurů - seznámení s vývojem života na naší planetě a se životem dinosaurů a pravěkých zvířat před miliony let, s jejich vyhynutím a následnou obnovou odlišného života na Zemi, s evolucí člověka a životem pralidí. Práce s knihami, atlasy a encyklopediemi, presentace na PC, návštěva muzea, dinoparku apod. Rozvíjení fantazie a představivosti dětí při výtvarných a pracovních činnostech.</p> <p>5. Svět cizokrajných zvířat - seznamování s cizokrajnými zvířaty a ohroženými druhy zvířat, přibližování jejich životního stylu, jejich popis a charakteristika, jejich význam pro náš svět. Zaměření na ochranu nejen ohrožených druhů zvířat ze strany lidí. Využití tématu ve výtvarných, pohybových i hudebních činnostech. Návštěva ZOO např. na Svatém Kopečku u Olomouce, pozorování jejich projevů a způsobů chování.</p> <p>6. Voda a život kolem ní - představení koloběhu vody v přírodě, návaznost na ekologický program "Putování skřítky Vodomílka". Poznávání změn v přírodě z hlediska vodního prostředí. Seznámení se s</p>

Název integrovaného bloku	Letní objevování
	<p>přírodními jevy (bouřka, duha, kroupy, sníh, rosa apod.), s pojmy týkající se vody sladké i slané, tekoucí i stojaté (řeka, potok, jezero, rybník, vodopád apod.) a také se životem kolem vody a v ní. Činnosti seznamující s významem potřeby vody pro život na Zemi a s její nutností ochrany. Poznávání toho, jak se dostane voda z přírodního prostředí až k člověku a k jeho použití.</p> <p>7. Hurá na prázdniny! - povídání si o letních prázdninách, o výletech, dovolených, prázdninových cílech, upozornění na možná nebezpečí a nástrahy letních hrátek a dobrodružství, na předcházení úrazům. Poznávání různých značek, piktogramů a symbolů z okolního prostředí a objasňování jejich významu. Hry s kamarády před prázdninami, vzpomínání na celoroční aktivity v MŠ, vyprávění nad fotografiemi. Slavnostní rozloučení s předškoláky formou her a soutěží, předání dárků na památku, výroba a vystavení tabla.</p>

Letní objevování	vzdělávání	
<p>Výchovné a vzdělávací strategie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence • sociální a personální kompetence • činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p>	<p>uvědomovat si, co je nebezpečné, projevat bezpečný odstup vůči cizím osobám, chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. na školním hřišti, v přírodě, v parku), dodržovat základní pravidla chování v dopravních situacích, vědět, jak se vyhnout nebezpečí</p>	<p>příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, k prevenci nemoci, nezdravých návyků)</p>

Letní objevování	vzdělávání	
rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých	znát základy zdravého životního stylu (o účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, relaxace a odpočinku i o faktorech ovlivňujících negativně zdraví)	činnosti a příležitosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí, vytváření zdravých životních návyků, činnosti relaxační a odpočinkové zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých	vnímat odlišné prožitky a nálady druhých dětí, vnímat charakterová specifika dítěte v neverbálním projevu a podle toho přizpůsobovat i své přístupy k němu	hry a ukázky dramatizace neverbálních projevů pocitů - "jak se cítíme" a jejich slovní popis v rozhovoru (např. s obrázky, poslech zvuků, sledování příběhů s komentářem, apod.)
chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí	být schopen přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, přizpůsobit se společnému programu	společné činnosti tvůrčího charakteru vyžadující vzájemnou kooperaci - společné výtvarné koláže, hudební, hudebně pohybové činnosti, dramatické apod.
vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)		
vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)	uvědomovat si různorodost světa na jednotlivých částech planety, mít poznatky o existenci jiných zemí a kultur (typické znaky národů - přírodní podmínky, živočichové, lidé, strava, obydlí apod.); mít poznatky o své zemi (název státu, vlajka, hymna, prezident, hlavní město, významné svátky)	aktivity zaměřené na poznávání jiných kultur (např. práce s mapou, atlasy, knihami, PC, práce s obrazovými materiály), výlety (ZOO), výstavy (různé kultury), muzea zaměřené na zprostředkované poznávání jiných kultur činnosti zaměřené na poznávání své vlasti (poslech hymny, mapa ČR, jméno prezidenta, Praha, Olomouc - krajské město, poznávání tradic a zvyků regionálního kraje)

Letní objevování	vzdělávání	
uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)	znát možná rizika vyplývající z okolí, nástrahy vyplývající ze sociálního prostředí (neznámé osoby, velké shromáždění lidí, apod.); nástrahy vyplývající z pohybu v dopravních situacích; možná nebezpečí vyplývající z pohybu ve známém prostředí; možná nebezpečí v době prázdnin (úrazy, nehody, zranění apod.)	rozhovory s dětmi a jejich poučení dětí o možných nástrahách a nebezpečích (dopravní situace, nebezpečné látky a léky, povětrnostní události - oheň, požár, sociální prostředí, zvířata, , poučení o způsobech ochrany a možnostech pomoci ze strany dospělých, záchranných složek apod. využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)	pozorovat a všimnout si co si druhý přeje, co potřebuje (rozdělit se, vystřídat se při hře apod.), respektovat rozdílné názory, dohodnout se, nabídnout pomoc, cítit sounáležitost s ostatními, vytvářet pohodu prostředí	hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se ve hře, pomoci mu, ke schopnostem vyřešit spor, apod.
formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech	vyčlenit hlásku na začátku a na konci slova, rozkládat slova na slabiky, rozlišit krátké a dlouhé samohlásky	sluchové a řečové hry, hry se slovy, slovní hádanky, rytmická cvičení, básničky, slovní hříčky, říkanky
porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)	pozorně sledovat a zachytit hlavní myšlenku slyšeného textu, vyslechnutý příběh převyprávět, případně odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat	poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů

Letní objevování	vzdělávání	vzdělávání
osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi	mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, o významu slunce, o slunečních planetách), znát způsoby péče ochrany životního prostředí a důsledky lidských činností na planetu	ekologicky motivované činnosti a hry zaměřené na poznatky o planetě Zemi, vesmíru a jejich celkovém propojení na náš život - životního prostředí(krajina, podnebí, počasí, ovzduší, roční období apod.), sledování jeho dějů a změn (pravidelně se měnících i neočekávaných - živelné katastrofy, povodně), seznamování s důsledky lidských činností na životní prostředí a možnostech jeho ochrany
nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným	slovně, výtvarně, technicky vyjadřovat svoje nápady, experimentovat, některé problémy řešit cestou "pokus-omyl"; vymýšlet nová řešení (např. jak by to šlo jinak, so by se stalo kdyby); projevovat zájem o nové věci, zacházet s PC (zapnout-vypnout, práce myší, jednoduchou klávesnicí)	aktivity nejrůznějšího zaměření podporující myšlení, tvořivost, představivost a fantazii, činnosti na PC
zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)	rozlišovat jednoduché symboly (zrakové i sluchové) a pochopit jejich význam (z hlediska informace i bezpečnosti - zákazy, příkazy, oznámení, označení - např. jedovaté látky, elektrika, zákaz koupání, sirény apod.); poznat některé znaky s abstraktní podobou (číslíce,	činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmeny, číslice, noty, symboly, obrazce, piktogramy), činnosti zaměřené na poslech zvukových signálů, využití v poučení dětí o bezpečnosti

Letní objevování	vzdělávání	
	písmeny, hudební znaky); objevovat význam ilustrací	
ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování	reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování), odhadnout, na co stačí, co mu nejde, co je pro něj obtížné	příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)	odhadnout, na co stačí, co mu nejde, co je pro něj obtížné, plánovat přiměřeně věku (ví čeho chce dosáhnout a proč)	aktivity přiměřené možnostem a silám dítěte s cíle úspěšnosti, činnosti, ve kterých může být dítě úspěšné a spokojené
přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky	hodnotit sebe i druhé vzhledem k aktuální situaci a možnostem, přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří) a umět se z něj poučit	objektivní hodnocení dětí v běžných činnostech, vytvářet podmínky pro objektivní pozitivní i negativní sebehodnocení, využívat četbu či sledování příběhů s příklady různých vzorů aktivit a chování postav
vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení	přijmou povinnost a soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit, odložit splnění osobních přání na pozdější dobu, přijímat a plnit pokyny	příležitosti, hry a činnosti pro rozvoj vůle a vytrvalosti (dokončit činnost - pracovní list, úkol, úklid, apod.)

7 Systém evaluace

5.6 Oblasti autoevaluace

Oblasti evaluace mateřské školy:

- podmínky vzdělávání
- průběh výchovně vzdělávacího procesu
- podpora dětí
- spolupráce s rodiči
- řízení školy
- kvalita personální práce, DVVP
- úroveň výsledků práce školy

5.7 Cíle a kritéria autoevaluace

Podmínky ke vzdělání:

- obsah a průběh vzdělávání - realizace výchovy a vzdělávání (interakce pedagoga a dítěte, vytváření předpokladů k učení cizímu jazyku, rozvoj kompetencí k učení),
- obsah a průběh vzdělávání - školní vzdělávací program,
- podmínky ke vzdělávání bezpečnostní a hygienické,
- podmínky ke vzdělávání ekonomické,
- podmínky ke vzdělávání materiální,
- podmínky ke vzdělávání personální,
- podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - spolupráce s odbornými institucemi a zřizovatelem,
- podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - spolupráce s rodiči (dotazníkové šetření pro rodiče),
- vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - partnerství školy a externí vztahy,
- vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - pedagogické řízení školy,
- vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - profesionalita a rozvoj lidských zdrojů,
- výsledky vzdělávání žáků/děti - klíčové kompetence,
- výsledky vzdělávání žáků/děti - znalosti a dovednosti

5.8 Nástroje autoevaluace

Škola používá k jednotlivým oblastem autoevaluace následující nástroje:

- analýza školní dokumentace,
- anketa pro rodiče,
- hospitace vedením (ředitel, zástupce ředitele),
- vzájemné hospitace pedagogů,
- zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání dětí
- záznamy o dětech - pedagogická diagnostika,
- pedagogické a provozní porady,
- vzájemné konzultace mezi pedagogy,
- schůzky a konzultace se zákonnými zástupci dětí.

5.9 Časové rozvržení autoevaluačních činností a odpovědnosti pedagogů

Autoevaluační činnosti jsou prováděny pravidelně - častěji než pololetí.

Odpovědnost pedagogů - časové rozvržení autoevaluační činnosti v mateřské škole:

- denní průběžná sebereflexe práce pedagoga
- evaluace třídního vzdělávacího programu, podtémat integrovaných bloků (1-2 týdny)
- evaluace integrovaného bloku (po jeho ukončení)
- evaluace třídy (pololetně)
- autoevaluace pedagoga (na konci školního roku)
- evaluace portfolií dítěte (průběžné)
- dotazníkové šetření pro rodiče (jednou ročně nebo dle potřeb)
- evaluace školního roku (na závěr školního roku zpracovává ředitel ve spolupráci s pedagogickými zaměstnanci)
- evaluace ŠVP PV (na závěr školního roku zpracovává ředitel ve spolupráci s pedagogickými zaměstnanci)